

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky a psychologie

Hipoterapie – orientace na předškolní a mladší školní věk

Hippotherapy - focus on preschool and younger school age

Bakalářská práce

Autor: Hošková Tereza

Obor: Učitelství pro mateřské školy

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Helena Havlisová

Datum odevzdání: březen 2010

Anotace:

Bakalářská práce se zabývá hipoterapií. Je rozložena do tří částí a to do teoretické, praktické a v poslední části se nachází přílohy. V teoretické části se snažím vysvětlit pojem hipoterapie, pedagogicko – psychologické ježdění a sportovní ježdění handicapovaných. Dále se zabývám využitím hipoterapie, výběrem a přípravou koní, organizací při hipoterapii, středisky, kde se s ní můžeme setkat a jak takové středisko má vypadat, týmem a uvedu příklady onemocnění, u kterých se hipoterapie využívá.

V praktické části srovnávám střediska v jihočeském kraji, jejich vybavenost, návštěvnost a pomocí pozorování a rozhovorů se snažím zjistit, jak pracují s handicapovanými lidmi a jak na ně hipoterapie působí.

Poslední část je věnována přílohám.

Abstract:

Bachelor thesis deals with hippotherapy. It is divided into three parts and the theoretical, practical, and the last part is the Annex. In the theoretical part I try to explain the concept of hippotherapy, pedagogical - psychological riding and sport riding handicapped. It is also concerned with the use of hippotherapy, selecting and training horses organization in hippotherapy, a center where they can meet it, and how such a center should look, the team and bring examples of diseases for which hippotherapy uses. In the practical part we compare center in the South Bohemian region, their skills, attendance and by visits and interviews trying to find out how to work with handicapped people and how they operate hippotherapy. The last part is devoted to annexes.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a s využitím uvedené literatury. Dále prohlašuji, že v souladu s §47 b zákona č. 111 / 1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

.....
Podpis: Tereza Hošková

Poděkování:

Děkuji MVDr. Renatě Monczkové za její cenné informace, rady a názory, které mi poskytla.

Děkuji všem hipoterapeutům a fyzioterapeutům za jejich informace o klientech a ukázky hipoterapie, které jsem mohla použít ve své bakalářské práci, všem vedoucím hipoterapeutických středisek, ve kterých mi dovolili pozorovat práci s klienty.

Děkuji vedoucí mé práce PaedDr. Heleně Havlisové.

Obsah:

I	TEORETICKÁ ČÁST	
1	Úvod.....	9
2	Úvod do Hipoterapie.....	10
3	Historie.....	12
4	Formy léčebného ježdění.....	13
4.1	Vymezení jednotlivých přístupů používaných v ČR.....	14
4.2	Základní pojmy.....	15
5	Organizace při hipoterapii.....	17
5.1	Tým hipoterapie.....	17
5.2	Střediska, ve kterých se s hipoterapií můžeme setkat.....	18
5.3	Výběr koně.....	19
5.4	Příprava koně pro hipoterapii.....	20
5.5	Postup při přípravě koní.....	21
5.6	Hipoterapie a její provedení.....	23
6	Více o formách léčebného ježdění.....	26
6.1	Hipoterapie.....	26
6.2	Pedagogicko – psychologické ježdění.....	29
6.2.1	Vztah ke koni z hlediska vývojové psychologie.....	30
6.2.2	Příklady využití pedagogicko – psychologického ježdění.....	31
6.3	Jezdecký sport pro handicapované.....	32
II	PRAKTICKÁ ČÁST	
7	Ranč Ixion – Občanské sdružení POHIP (Pomoc HIPoterapií).....	35
7.1	Vybavení střediska.....	36
7.2	Dosavadní aktivity POHIP.....	36

7.3	Pravidelné aktivity.....	38
7.4	Jednorázové akce.....	40
7.5	Více o činnosti POHIP – grafické znázornění.....	40
7.5.1	Věkové rozmezí klientů	41
7.5.2	Handicapy klientů	42
7.5.3	Příklad hry na koni	43
8	Centrum Arpida	45
8.1	ARPIDA, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením	45
8.2	Sociální služby poskytované centrem ARPIDA	46
8.3	Hipoterapie u konkrétních klientů.....	48
8.4	Grafické znázornění klientů a jejich problémů	50
8.4.1	Rozmezí jednotlivých oblastí.....	50
8.4.2	Věkové složení	51
8.4.3	Rozdělení dle problémů klientů	52
9	Občanské sdružení Koníček.....	53
9.1	Vybavení centra.....	53
9.2	Průběh hipoterapie.....	54
9.3	Průběh hipoterapie u konkrétní skupiny dětí.....	55
9.4	Příklad her při hipoterapii.....	56
9.5	Více o činnosti Koníčka grafické znázornění.....	56
9.5.1	Rozmezí jednotlivých oblastí.....	56
9.5.2	Věkové složení klientů.....	57
9.5.3	Problémy klientů	58
10	Závěrečné shrnutí.....	59
11	Závěr	60
12	Seznam obrázků.....	61

13	Použitá literatura	62
III	Přílohy.....	64

1 Úvod

„Koně nám propůjčí křídla, která postrádáme.“ Brown

Na světě je mnoho způsobů terapie a léčby, některé formy jsou známy více jiné méně. Ve své bakalářské práci se zabývám hipoterapií, která patří do méně známých způsobů léčby. Lidé v dnešní době berou zvířata jako mazlíčky a utvářejí si k nim velmi přátelský vztah, někteří je berou dokonce jako členy rodiny, jiní v nich vidí oporu a milé společníky. Děti je vnímají jako své nejlepší kamarády, komunikují s nimi, hrají si s nimi, starají se o ně. Všechny tyto body využívá animoterapie. Zvířata nemusejí být jen domácími mazlíčky a kamarády ale mohou se stát pro člověka prostředkem léčby a pomoci. Hipoterapie je metoda, která využívá všeho, co nám dokáže nabídnout kůň.

Cílem mé bakalářské práce je vidět koně z jiného pohledu než jak ho vidí dnešní společnost. Přiblížit hipoterapii jako léčebnou metodu a ukázat její účinnost na celkovou osobnost dospělého člověka, tak i dítěte.

TEORETICKÁ ČÁST

2 Úvod do Hipoterapie

Hipoterapie je nejrozšířenější formou animoterapie. Animoterapie znamená léčba, která využívá působení zvířat na člověka a to po psychické i sociální stránce. K animoterapii můžeme použít různé druhy zvířat. Asi nejznámější pojem je canisterapie, ta využívá působení psa, felinoterapie – působení kočky a konečně hipoterapie – působení koně.

Pojem hipoterapie je složen ze dvou slov a to z řeckého hippos = kůň a terapie = léčba. Volně tedy hipoterapii lze přeložit jako léčebné ježdění na koni.

V historii člověka měl kůň různé role. Lidé ho využívali v zemědělství a lesnictví, zajišťoval dopravu lidí a byl využíván v armádě. Dnes už je tomu jinak, koně nahradily v zemědělství těžké stroje, i dopravní prostředky jsou v dnešní době jiné. Koně dnes slouží hlavně ke sportovním a chovatelským a postupně i jiným netradičním účelům jako je například zrovna hipoterapie.

Podstatou hipoterapie a jejího působení je, že kůň se stává pro člověka rovnocenným partnerem, reaguje na dotek, na hlas, reaguje na chování člověka. Kontakt s koněm zlepšuje jak psychický tak fyzický stav jedince, umožňuje mu se lépe socializovat a komunikovat s ostatními lidmi. Využívá přirozeného pohybu koně s jeho typickým chůzovým mechanismem jako motorického vzoru, kterému se klient přizpůsobuje. Dochází k pokusům o to, aby se klient sladil s pohybem koně. Klient jízdou na koni posiluje sebevědomí, odvalu a vytváří si ke koni citový vztah. K léčbě se využívá i teplota těla koně.

Hipoterapie je práce týmová. Je zde zapotřebí lékaře nebo psychologa, který hipoterapii doporučí. Hipologa, který ovládá a připravuje koně. A hipoterapeuta, který provádí samotnou hipoterapii a samozřejmě klienta. Pro každého pacienta se stanovuje individuální léčebný plán, kde je vyznačen cíl terapie, ke kterému se pacient s hipoterapeutem snaží směřovat. Hlavními skupinami onemocnění, u kterých se hipoterapie používá je dětská mozková obrna, roztroušená skleróza a různé formy skoliózy. Lze ji používat při psychiatrických poruchách, poruchách chování, kardiovaskulárních onemocnění. Možnosti využití hipoterapie jsou velké.

Když to tedy vše shrneme, tak v hipoterapii může kůň:

- A, léčit v pravém slova smyslu
- B, asistovat při léčbě
- C, slouží jako prostředek ke vtažení pacienta do léčby
- D, slouží k rehabilitaci a socializaci

3 Historie

O pozitivním vlivu jízdy na koni jsou zmínky už v letech 460 – 370 př. n. l. První zmínky o terapeutickém využití koně pocházejí od jihoamerických indiánů, kteří své raněné nebo nemocné druhy položili na hřbet koně a pobízeli ho do klusu. Rytmičné nárazy do hrudníku působili jako resuscitace. Avšak první písemné lékařské doporučení k jízdě na koni pochází z 2. poloviny n. l. Autor knihy „ De arte gymnastica " Hieronymus Mercuriali uvádí, že učitelé gymnastiky za dozoru lékaře využívali jízdu na koni k udržení zdraví a správné stavby těla.

V roce 1719 napsal Fridrich Hofman, že jízda na koni udělá někdy více dobra než léky, ve které tolik věříme. Osobní lékař Marie Terezie doporučoval jízdu na koni, protože zlepšuje spánek, uvolňuje vnitřní orgány a tím se lépe dýchá a odstraňuje melancholii. T. G. Masaryk, který jezdil ještě v 80. letech, řekl, že jízda na koni je nejrychlejší tělocvik, při němž se cvičí najednou celé tělo (plíce, nohy, ruce).

O skutečném rozvoji hipoterapie můžeme hovořit až po roce 1976, kdy se na kongresu v Basileji jednalo o hipoterapii, jako o léčebné metodě. Definovali ji jako formu pohybové léčby pod vedením hipoterapeuta. Na kongresu se hipoterapie rozdělila do dvou složek, a to jezdecký sport pro handicapované a léčebné ježdění na koni. Na kongresu v Hamburgu v roce 1982 byla hipoterapie rozdělena do tří oborů léčebného ježdění:

- A, hipoterapie
- B, pedagogicko – psychologické ježdění
- C, jezdecký sport pro handicapované

Poslední kongres se konal v Miláně a to v roce 1985, kde byla založena mezinárodní společnost hipoterapie (RDI = Riding for the Disabled), která sdružovala všechny národní společnosti.

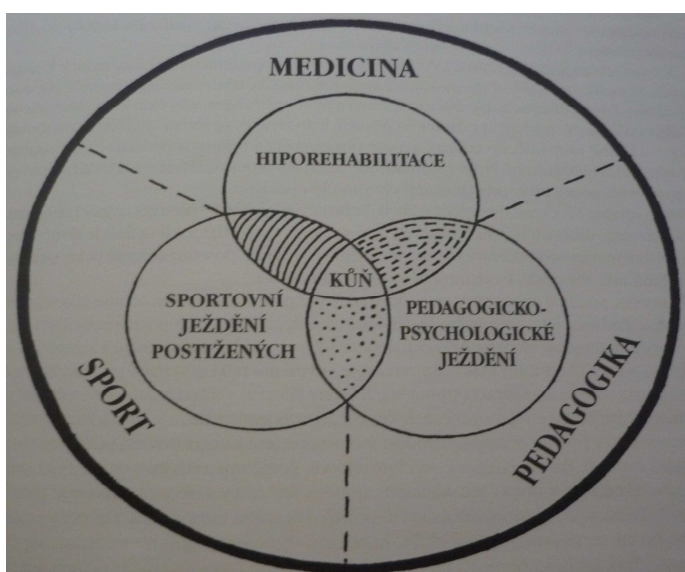
U nás byla první hyporehabilitační společnost založena v roce 1991 a to v Luži, od roku 1994 sídlí v Praze. Cílem společnosti je odborně provádět hipoterapii, školit pracovníky, spolupracovat s organizacemi v zahraničí, sdružovat lékaře, pacienty, hypology, hipoterapeuty, psychology, pedagogy a jezdecké instruktory. Samozřejmě také pacienty a rodiče handicapovaných dětí.

4 Formy léčebného ježdění

Hipoterapie působí komplexně a zahrnuje 4 oblasti, a to medicíny, psychologie, pedagogiky, a sportu. Model rozdělení hipoterapie byl vytvořen v Německu v roce 1988 a uvádí tři základní složky:

- A, Hipoterapie
- B, pedagogicko – psychologické ježdění na koni
- C, sportovní ježdění handycapovaných

Všechny složky hipoterapie se vzájemně propojují.

Obrázek 1: Grafické znázornění všech oblastí hipoterapie

U nás v České republice byl tento systém rozdělení také používán, ale v poslední době došlo k velkému rozvoji a německý model nebyl dostačující, a tak česká hipoterapeutická společnost vytvořila jiný model rozdělení, který lépe vystihuje význam koní.

- A, preventivní ježdění zdravých osob
- B, preventivní ježdění osob s klinickými nálezy
- C, pedagogické ježdění
- D, psychologické ježdění
- E, stimulační a emocionální ježdění zdravotně oslabených osob
- F, rekreační a sportovní ježdění zdravotně oslabených osob
- G, léčebné ježdění osob s klinickými nálezy

4.1 Vymezení jednotlivých přístupů používaných v ČR

A, preventivní ježdění zdravých osob

Jízda na koni je ideální prevencí a tréninkem, předchází civilizačním chorobám, má formativní vliv na orgány, je trénován kosterní, svalový, kardiovaskulární a dýchací systém. Kůň má příznivý vliv na duševní hygienu, jedinec je více odolný vůči stresu.

B, preventivní ježdění osob s klinickými nálezy

Tato skupina klientů se rozděluje na dvě složky. Na klienty s progresivními chorobami a na klienty po úrazu. U první skupiny klientů s progresivními chorobami kůň nemoc neléčí, ale zpomaluje její postup, udržuje funkčnost ostatních orgánů a pomáhá jedinci se ze svou chorobou lépe vyrovnat. U klientů po úrazu kůň udržuje funkčnost zbylých zdravých orgánů a urychluje tak nácvik například chůze.

C, pedagogické ježdění

V pedagogice se koně využívají dvěma směry a to k nápravě chování, to jsou například děti s poruchou chování vůči rodině, škole, vrstevníkům nebo k ostatním lidem. Dítě se tak učí jak se začlenit do kolektivu, komunikovat s ostatními lidmi a vrstevníky, učí se normám chování.

Druhým směrem je výuka. Dítě se učí například pojmenovávat části těla nebo počítat. Jak jistě všichni víme, dítě si lépe zapamatuje vědomosti a informace pokud si je samo emocionálně prožije. Takle metoda se používá nejčastěji u dětí ze speciálních škol.

D, psychologické ježdění

Kontakt s koněm má veliký vliv na osobnost člověka. Využívá se u klientů, kteří mají velké nebo malé sebevědomí, narušený vztah k lidem, ztrátu identity, Jsou úzkostlivý nebo agresivní.

E, stimulační a emocionální ježdění zdravotně oslabených osob

Do této skupiny patří klienti, kteří mají dokončený motorický vývoj a u kterých hipoterapie nemá už léčebný účinek. Zde dochází k psychické, motorické, senzorické a emocionální stimulaci, při které se aktivují potenciační schopnosti klientů. Krátce řečeno

stimulační ježdění pomáhá udržet to, co se jedinec naučil během senzomotorického vývoje.

F, rekreační a sportovní ježdění zdravotně oslabených osob

Do této skupiny řadíme zdravotně oslabené klienty, pro které by se mělo ježdění stát jejich celoživotní aktivitou. Navazuje na preventivní či léčebné ježdění.

G, léčebné ježdění osob s klinickými nálezy

V této skupině, kam patří klienti s poruchou držení těla a klienti s poruchami řízení pohybu, je jasně vytyčen cíl. Je to úplné vyléčení nebo maximální zmírnění následků onemocnění.

Dále bych se chtěla věnovat a blíže popsat jen základní rozdělení, které používá mezinárodní hipoterapeutická společnost, a které jsem již uvedla výše.

4.2 Základní pojmy

Někdy dochází k záměně pojmů hipoterapie a hiprehabilitace, proto bych je ráda více přiblížila.

Kořenem obou slov je latinské slovo hippos, což v překladu znamená kůň. Slovo rehabilitace má své kořeny také v latině, skládá se ze dvou částí a to z předpony re = opakovat, znovu a znovu a slovesa habilitace co znamená znovu schopný.

Pod pojmem rehabilitace si lze tedy představit takový proces, který umožňuje obnovení ztracené funkce, snížení újmy způsobené onemocněním, nebo umožní handicapovanému jedinci se lépe vyrovnat se svým handicapem.

Pro lepší porozumění uvedu příklad:

Při obrně lícního nervu se masážími obnoví ztracená funkce. Funkce se tedy obnovila použitím masáže. Pokud byl postižený například herec nebo učitel, umožnil se mu tím návrat do práce. Pacient byl tedy rehabilitovaný.

Pojem terapie pochází z řeckého slova therapein, je to lékařské ošetření nemoci nebo narušené schopnosti. Je to tedy působení na člověka, aby došlo k odstranění symptomů nemoci.

Opět pro porozumění uvedu příklad:

Při horečce lékař podá pacientovi léky, tím odstraňuje příznaky a to znamená, že provádí terapii.

Takže i pojmy, jako jsou hipoterapie a hiporehabilitace musíme chápat odlišně.

***Hiporehabilitací** se rozumí včlenění vození se na koni nebo ježdění do komplexu opatření zaměřených na obnovení ztracené funkce, zmírnění nebo minimalizování či odstranění fyzického, psychického, sociálního nebo mentálního handicapu pacienta nebo klienta.*

(Hollý, K., Hornáček, K., 2005, str. 19)

Pod pojmem **hipoterapie** chápeme cílené využití práce s koněm, vození se na koni a ježdění, ale hlavně využití multidimenzionálního pohybu koně na zmírnění nebo odstranění příznaků onemocnění.

***Pedagogicko – psychologické ježdění** definujeme jako využívání práce s koněm, vození se na koni a ježdění na koni jako pedagogické a psychologické médium k dosažení pozitivních změn v chování dětí a mládeže, nebo ke zmírnění nebo odstranění příznaků duševní choroby či mentálního handicapu.*

(Hollý, K., Hornáček, K., 2005, str. 35)

Dále se setkáváme s pojmem **sportovní ježdění handicapovaných**, zde se nejedná o terapii, ale o disciplínu hiporehabilitace, která je zaměřena na sportovní výsledky nebo rekreaci. Klient se učí používat speciální pomůcky, učí se gymnastickým cvikům. Jedinec se s ohledem na stupeň svého znevýhodnění může účastnit různých sportovních soutěží. (viz níže)

5 Organizace při hipoterapii

5.1 Tým hipoterapie

Jak už jsem uvedla výše hipoterapie je práce týmová, podílí se na ní více pracovníků, protože obsahuje několik vzájemně se propojujících složek (lékařskou, pedagogickou, psychologickou, hipologickou, sociologickou). Pracovníci musí být kvalifikovaní a nesou za svou funkci zodpovědnost.

Lékař

Lékař nemusí být osobně přítomen hipoterapii, ale musí úzce spolupracovat s ostatními členy týmu, kteří ji prakticky provozují. Měl by mít základní zkušenosti s jízdou na koni, ale není to podmínka. Chápe tak lépe účinky hipoterapie na klienta. Lékař důkladně poznává zdravotní stav pacienta a volí společně s rehabilitačním pracovníkem vhodný krátkodobý nebo dlouhodobý léčebný plán, určuje cíle, kterých se společně s týmem snaží dosáhnout. Je vedoucí osobou lékařské oblasti. Určuje také zátěž, která je pro klienta únosná.

Rehabilitační pracovník - Fyzioterapeut

Je nejdůležitějším členem týmu, protože hipoterapii prakticky provádí. Fyzioterapeut musí absolvovat základní kurz pro hipoterapeuty, musí se naučit základnímu ježdění na koni a seznámit se s prvky jeho ovládnutí. Musí umět prakticky hipoterapii provádět, rozhoduje o polohování pacienta na hřbetě koně, vede pacienta ke správným pohybům na koni, aby byla hipoterapie co nejúčinnější. Komunikuje s hipologem a udává mu tempo, ve kterém má koně vést (dle možností pacienta). Je zodpovědný za bezpečnost při hipoterapii a úzce spolupracuje s lékařem.

Psycholog, psychiatr, psychoterapeut, speciální pedagog

Tito pracovníci se zaměřují na psychickou, pedagogickou a sociální oblast, vypracovávají diagnostiku, vytvářejí si plán terapie. Spolupracují s rodinou, vrstevníky a učiteli klienta, v tomto případě spíše dítěte. Tato činnost patří spíše do pedagogicko – psychologického ježdění, než do hipoterapie takové. Klientovi pomáhají rozvíjet a rozšiřovat

emocionální, poznávací a sociální procesy. Zapojují klienta do týmu a učí ho spolupracovat s ním.

Pomocník

Musí být jen dospělá, zodpovědná a hlavně poučená osoba. Pomáhá pacientovi při nasedání na koně nebo sesedání z koně, pomáhá pacienta polohovat a z opačné strany než je fyzioterapeut zabezpečuje ho proti pádům, a tím následným úrazům. Pomocník musí být školen o bezpečnostních pravidlech, o tomto školení musí být proveden zápis.

Hipolog

Je hlavní ošetřovatel koně, nejvíce s ním spolupracuje, cvičí ho, umí rozpoznat na co, a jak bude reagovat. Musí mít kvalifikaci trenéra nebo učitele jízdy, na kterou se v České republice dělá licence. Jeho hlavní úlohou je připravit koně na hipoterapii a vést ho při ní (udává tempo a směr chodu koně, zastavuje ho, chválí ho). Kůň ho i na dálku musí poslechnout například k zastavení nebo zpomalení. Spolupracuje s fyzioterapeutem. Ve sportovním ježdění vede tým.

5.2 Střediska, ve kterých se s hipoterapií můžeme setkat

Specializovaná střediska

Specializovaná střediska jsou střediska, která provádí hipoterapii jako hlavní činnost, vlastní své koně, které si i sami cvičí. Terapeuti a hipologové jsou zaměstnanci středisek, jsou vysoce kvalifikovaní, a proto je tým velice profesionální, proto je zde možná i terapie vysoce handicapovaných osob.

Jedinou nevýhodou těchto středisek je, že je zde vysoká zátěž na koně a tak dochází k jejich přetěžování jak psychického tak fyzického. Klienti jsou do středisek dopravováni za doprovodu asistentů. V Jihočeském kraji je velice známé středisko Arpida, které se nachází v Českých Budějovicích.

Sportovní a provozní stáje

Sportovní stáje je u nás opravdu mnoho, ne všechny se ale zabývají hipoterapií, přesto je to nejběžnější místo, na kterém se s hipoterapií můžeme setkat a setkáváme. Zde hi-

pologové a hipoterapeuti nejsou zaměstnanci stájí a uživatelům hipoterapie jsou půjčováni jen koně. Koně nejsou tak vycvičení, většinou to bývají koně, které stáj vlastní pro rekreační a sportovní účely. Proto zde není odbornost tak velká.

Tyto stáje by se měli v budoucnosti specializovat spíše na sportovní ježdění nebo ježdění handicapovaných a nechat hipoterapii více kvalifikovaným a specializovaným střediskům, protože ve většině těchto stájí nejsou vhodné podmínky pro hipoterapii.

Zdravotnická zařízení a ústavy sociální péče

V tomto zařízení je hipoterapie prováděna přímo v místě kde se zařízení nachází. Je zde zaměstnán jak lékař a terapeut, tak i hipolog. Výhodou těchto zařízení je každodenní komunikace s klientem, dokonalá znalost jejich zdravotních stavů, a tím jednoduší zařazení do plánu terapie. Tyto ústavu většinou koně vlastní nebo najímají. Je zde také velká profesionalita a kvalifikace týmu.

5.3 Výběr koně

Při hipoterapii jsou na koně kladeny vysoké nároky, jak fyzické tak psychologické, proto se pro její účely nehodí jakýkoliv kůň. Musíme dávat pozor na pečlivý výběr. Dle Ing. Miroslavy Škardové se pro použití v hipoterapii nehledá plemeno, které je vhodné, ale koně jako jedince. Já s ní plně souhlasím.

Vhodné zvíře vybírá vždy odborník, který s ním hipoterapii provádí a zná její cíle. Výběru by se měl zúčastnit jak hipolog tak i hipoterapeut, protože spolu blízce spolupracují. Každý klient je jiný a má různé handicap, proto výběr koně záleží hlavně na diagnóze a klinických příznaků klienta. Výběr koně ovlivňuje zejména věkové složení klientů, jejich hmotnost, metoda hipoterapie provádíme a druh handicapu klienta.

Kůň se vždy musí přizpůsobit požadavkům hipoterapie, pokud tomu tak není, není kůň pro její provádění vhodný.

(ŠKARDOVÁ, M., *Úvod do hipoterapie*. České Budějovice, Skripta SOŠ VaZ. 2000.)

Při výběru koně se klade největší důraz na jeho charakter. Kůň musí být psychicky odolný, nesmí mít žádné vady a zlovyky, musí mít rád lidi, má být společenský a dobře vychovaný, poslušný a učenlivý, musí mít velkou trpělivost a musí na něm být vidět ochota pracovat.

Dále se pak při výběru zaměřujeme na exteriér a na zdravotní stav zvířete.

Nejprve tedy exteriér. Kůň musí mít pevnou kostru a souměrnou stavbu těla. Jeho tělo je souměrné a šlachovité, nohy jsou bez vad a klouby zdravé. Měl by být temperamentní, protože flegmatictí koně se pro účely hipoterapie nehodí. Zvíře musí být velmi odolné a výkonné. Koně při hipoterapii udržujeme v kondici tréninkem. Se zvířetem je nutné trénovat každý den a to podle zátěže, které je vystaveno.

Pro hipoterapii je vhodný kůň, který má široký a dobře osvalený hřbet, kratší a dobře nasazený krk. Pohyb koně musí být pravidelný, měkký a plynulý. Každý špatný krok koně vytváří špatný pohybový vzorec pro klienta, který se tak nedostane do správného uvolnění. Více než na koni však záleží na hipologovi, který koně na hipoterapii připravuje.

Kůň musí být ve velmi dobrém zdravotním stavu, podrobuje se mnoha veterinárním prohlídkám, které provádí veterinární lékař, nejlépe se specializací na koně.

5.4 Příprava koně pro hipoterapii

Příprava koně pro hipoterapii je dlouhodobá záležitost, je prováděna s ohledem na možnosti koně. Každého koně bereme jako jedince se specifickými vlastnostmi a dovednostmi a podle nich pracujeme.

Základem přípravy je přirozená spolupráce koně a člověka. Koně musí práce bavit a musí pracovat rád. Jak už jsem se zmínila výše, koně pro hipoterapii připravuje hipolog. Přípravu koně nejvíce ovlivňují nároky a zdravotní stav klienta a nároky které si kladou terapeuti.

Příprava je důležitá pro vypěstování a udržení pevného a pružného svalstva, pro vybudování psychické odolnosti, trpělivosti a nelekavosti zvířete. Kůň si musí zvyknout na zvuky, pohyby a předměty se kterými se bude při hipoterapii setkávat.

Členění přípravy koně:

A, základní výcvik

B, práce v terénu

C, nácvik potřebných dovedností

Základní výcvik je první fáze přípravy. V této fázi si kůň zvyká na dotek člověka. Učí se pracovat v kruhu. Učí se základní poslušnosti, povelům a dobrému chodu.

Práce v terénu má pro koně spíše relaxační význam. Každý kůň má hodně energie, proto potřebuje dostatek volného pohybu. Nejvíce energie ze sebe vydá přirozeným pohybem, proto bychom mu měli umožnit dostatek volnosti a to nejlépe na vyjížděkách do přírody nebo ve výběhu.

Každodenní práce a trénink nejsou vhodné, při intenzivní zátěži se opotřebovávají klouby a šlachy, proto mezi tréninky zařazujeme volné dny. Hlavním účelem práce v terénu je příznivý vliv na nervový systém koně a odstranění lekavosti, v terénu se kůň setkává s různými neznámými věcmi a to je pak důležité při hipoterapii.

Při nácviku dovedností potřebných pro hipoterapii se kůň učí přistupovat k rampě, na sedávání a sesedávání klientů, klidnému stání a změnám pohybu a chodu.

Nejdůležitějším bodem v této fázi je zvykání si na polohování pacienta a asistovaný sed.

5.5 Postup při přípravě koní

Jak už bylo zmíněno, kůň má v sobě hodně energie, takže jej musíme nejdříve vypohybovat, buď na vyjížděce do přírody, nebo na jízdárně. Tato práce s ním musí být pro něj příjemná, neměl by se u ní stresovat.

Na jízdárně cvičíme chod koně (krok, klus, cval), klidné zastavení a plynulý přechod z jednoho chodu do druhého, cvičíme změnu směru, malé a velké kruhy a obraty.

Když se kůň vypohybuje učíme ho přistupovat k rampě. Nejdříve se musí naučit v klidu a nebojácně u rampy stát. Koně za poslušnost odměňujeme.

Pro práci s klienty je velice důležité naučit koně odcházet od rampy plynule krok po kroku. Je to velice důležité pro bezpečnost pacienta. Nikdy nevíme, jestli klient udrží sed, nebo zůstane v klidu a na to musíme koně připravit.

Nasednutí a sesednutí klienta je v hipoterpii nejvíce nebezpečná část. Hipoterapeut stojí vedle koně, klient vydává různé zvuky, někteří nepohybliví klienti musejí být vyvezeni na rampu vozíkem. Toto vše je pro koně nová skutečnost, proto ho tohle vše musíme postupně naučit.

Na koně nejdříve nasedá zdravý jezdec, když je v klidu začneme cvičit příjezd vozíčku a nakládání klienta. Váha, kterou kůň nese, by neměla překročit 90 kilogramů. Kůň by měl zvládnout sesedání i nasedání z každé strany. Hipoterapeut by měl na koni jezdit a trénovat s ním, aby věděl, co vše si k němu může dovolit a jak moc ho zatížit.

Při trénincích s koněm musíme pracovat s různými pomůckami, které se při hipoterpii používají, jsou to například padáky, míče, různé kuželky a jiné.

Při polohování dítěte nebo klienta kůň stojí. Klidné stání je důležité pro správný sed klienta. Kůň musí být na jeho pohyb vždy připraven.

Příprava koně je pro hipoterpii je velice důležitá, dlouhodobá a nelehká záležitost, proto by se k ní mělo přistupovat pečlivě, klidně a s rozvahou. Nikdy nesmí být zvíře ve stresu.

Dle Ing. Miroslavy Škardové by měl týdenní a denní režim koně pro hipoterapie vypadat takto:

Režim týdne:

Dopoledne		Odpoledne
Pondělí	práce pod sedlem	hipoterpie
Úterý	hipoterpie	výběh, pastva
Středa	práce na jízdárně	hipoterpie
Čtvrtek	skoky pro radost	hipoterpie

Pátek	hipoterpie	práce v terénu
Sobota	příprava pod jezdcem	výběh
Neděle	volný den	

Režim dne:

6:30 – 8:00	krmení, čištění, podestýlání
8:00 – 8:30	příprava pro hipoterpii (opakování nasedání a sesedání u rampy....)
9:00 – 11:00	provádění hipoterpie (max 8 klientů)
11:00 – 13:00	krmení, polední klid, výběh
13:00 – 15:00	hipoterpie nebo práce v terénu (dle zátěže koně)
15:00 – 17:00	pobyt ve výběhu
17:00 – 18:00	čištění, krmení

(ŠKARDOVÁ, M., *Úvod do hipoterapie*. České Budějovice, Skripta SOŠ VaZ. 2000.)

5.6 Hipoterapie a její provedení

Při hipoterapii a jejím prováděním je nejdůležitější rovný terén, proto se většinou provádí na kryté (halové) nebo otevřené (venkovní) jízdárně.

Práce venku je pro pacienta i pro koně lepší a účinnější. U pokročilejších a více pohyblivých klientů zařazujeme do jejich programu i procházky do přírody. Klient v nerovném terénu aktivněji reaguje na změny těžiště a změny v chodu koně, více se koni přizpůsobuje. Klient více používá smysly, tím si cvičí smyslové vnímání, reaguje na různé podměty z přírody, například zpěv ptáků, šumění vody, vůni lesa, barvy stromů a květin, tím se ovlivňuje celý výsledek hipoterapie.

Při nepříznivém počasí se využívá jízdárna krytá, tedy ježdění v hale. Povrch haly je většinou posypaný velkou vrstvou pilin, aby byl měkký.

Každé hipoterapeutické středisko by mělo být takovou jízdárnou vybaveno, nesmíme zapomenout, že i ostatní příslušenství je přizpůsobené klientům, proto se zde setkáváme s bezbariérovými sociálními zařízeními, šatnami a v dobře vybaveném speciálním středisku bývají i masážní místnosti.

Délka hipoterapie

Hipoterapie a její doba trvání se určuje dle stavu a možností pacienta. Vždy začínáme v kratších časových úsecích a postupně dobu ježdění prodlužujeme. Samozřejmě dle potřeb klienta a hipoterapeuta. Optimální doba ježdění je 15 až 20 minut, 2krát až 3krát týdně po minimální dobu tří měsíců.

Výstroj koně

Výstroj koně při hipoterapii je poněkud jiná než jak ji známe z klasického ježdění. Sedlo se při ní moc nepoužívá. Když klient sedí na koni bez sedla, přímo na holém hřbetě je to pro něj mnohem více účinnější než se sedlem. Vnímá lépe koňské tělo a více pociťuje jeho pohyb, proto s koněm více splyne. Bez sedla vnímá pacient teplotu koně, které je v hipoterapii velice příznivá a hodně využívaná.

Výstroj koně je přizpůsobena klientovi a jeho diagnóze.

Bezpečnost při hipoterapii

Za bezpečnost při hipoterapii odpovídá vždy ten, kdo ji vede a provádí. Vždy musíme mít souhlas pacienta nebo jeho zákonného zástupce či opatrovníka. U pacientů i členů týmu je vyžadováno, aby měli všichni zdravotní pojištění a terapeuti také pojištění odpovědnosti za škodu. Všichni členové týmu i klienti musejí být očkováni proti tetanu.

Děti tady i v zahraničí mají při výkonu terapie ochranou helmu, čímž předcházíme úrazům hlavy, v kryté jízdárně s měkkým povrchem ji mít nemusí.

Klienti by měli mít při ježdění vhodný oděv, vhodné jsou přilehlé kalhoty, které nepřekážejí v pohybu a jsou pohodlné, přiléhavý horní díl aby bylo dobře vidět, jestli klient má správný sed a správné držení těla.

Před začátkem hipoterapie musíme předcházet u pacientů strachu z velkého koně, proto je velice příznivé seznámit klienty nejdříve s menšími zvířaty, jako je například kočka nebo pes. U dětí se často využívají poníci.

Odborný pracovník musí znát a musí umět poskytnout první pomoc. Po pádu klienta je důležité vyhledat lékaře. O úrazech se provádí zápis do knihy úrazů.

Prostor při hipoterapii by měl uzavřený, aby se předešlo případnému útěku koně i s pacientem, nebo příchodu jiných koní na jízdárnu. Při provádění hipoterapie by měl být klid, proto je vhodné brát na jízdárnu jen jednoho koně, aby se klient ani kůň nerozptylovali.

6 Formy léčebného ježdění

V dřívějších kapitolách jsem se věnovala hipoterapii spíše obecně, organizaci, bezpečnosti, týmu a základním pojmům. V následujících bych více přiblížila jednotlivé formy léčebného ježdění na koni a jeho přínos pro člověka.

6.1 Hipoterpie

V hipoterpii se využívá přirozený pohyb koně jako pohybový vzorec pro klienta, tím se rozvíjí jemná a hrubá motorika, koňská chůze slouží jak pro dítě, tak dospělého jako pohybový vzor. To je velice důležité pro správný tělesný vývoj. Působí zde hlavně vliv tepla, krokový mechanismus koně, kožní stimulace, cvičení proti odporu, cvičení obranných reakcí proti pádu.

Jedinečným prvkem v hipoterpii je krok koně, který obohacuje rehabilitaci. Umožňuje pacientovi pohyb dopředu a dozadu, tyto pohyby jsou základem motorického vývoje. Pohyb koně a jeho těla se přenáší na klienta přes jeho pánev, navazuje se tak chůze, kterou má zdravý člověk.

Pro porozumění krátká definice:

Hipoterpie je rehabilitační metoda, která fyziologickou chůzí koně ovlivňuje patologickou chůzi člověka.

Hipoterapie je metoda, která nabízí pacientovi živé protězy.

(Hollý, K., Hornáček, K., 2005, str. 35)

Čím déle klient na koni jezdí, tím více působí hipoterapie příznivěji, jak na jeho držení těla, tak na jeho duševní stav.

Krokem koně vzniká mnoho pohybových impulzů, na které musí klient aktivně reagovat a to je cílem hipoterpie. Krok koně dobře působí na kyčelní klouby, pánev (pohyb dopředu a dozadu), bederní svaly, zádové svaly, páteř, cévní soustavu a dýchací systém. Pohybem koně se vytvářejí nové pohybové vzorce pro klienta nebo dítě a to se doráží na jeho pohybovém aparátu.

Vliv teploty koně hraje v hipoterapii také velkou roli, teplota se přenáší na klienta a tím se ovlivňuje svalová činnost (např. u křeččí). Využívá se při různých gynekologických onemocněních.

Při hipoterapii se mohou využít také speciální třmeny, o které se klient při chůzi koně snaží vzepřít, vzniká tak tlak na dolní končetiny, to je při poruchách pohybového aparátu příznivé.

Klient na koni má strach, že by mohlo dojít k pádu. Podle těžiště a pohybu koně uvolňuje a zase zatíná svalstvo. Zde dochází k nácviku obranných reakcí a uvědomování si vlastního těla.

Přestože je pohyb koně pravidelný a rytmický, je ale stále pestrý. Tím, že jde kůň po povrchu a ne ve vzduchu, dochází k nepravidelnostem v chodu, které brání, aby byl klientův nácvik chybný.

Hipoterapie velice ovlivňuje osobnost jedince. Působí na psychiku i sociální stránku člověka. Pomáhá lépe emočně pociťovat a umět dávat své pocity najevo, zbavuje pocitu strachu, úzkosti a nedůvěry, zlepšuje komunikaci, rozvíjí intelektové funkce.

Hipoterapie působí komplexně vyrovnávajícím způsobem. Sed na koni příznivě ovlivňuje sebevědomí, klient vidí okolí shora a připadá si silný. Kůň je však na druhou stranu velký silný a budí respekt, proto ho můžeme využít i k opačnému záměru např. u dítěte s velkým sebevědomím.

Když dítě o koně pečuje (krmí ho, čistí mu srst...) rozvíjí se u něj pocit důležitosti, užitečnosti a odpovědnosti. Jízda na koni a péče o něj se pro dítě stává hrou, na kterou se těší, a tím se nejlépe učí. To se o ostatních rehabilitačních metodách říci nedá.

Hipoterapie, která je správně provedena, odstraňuje příznaky onemocnění, učí správnému a zodpovědnému chování, umožňuje klientovi se znovu socializovat, zlepšuje jeho kondici a zdravotní stav.

Příklady využití hipoterapie:

Dětská mozková obrna

DMO je poškození mozku dítěte. Může vzniknout v prenatálním, perinatálním i postnatálním období vývoje.

Projevuje se sníženou hybností, sníženou inteligencí a často se objevují i vady smyslové. Tyto děti bývají nejčastějšími klienty hipoterapie a práce s nimi je velice těžká, náročná a dlouhodobá. Každá chyba terapeuta se na nich projevuje a zanechává stopy.

Při hipoterapii s těmito klienty se využívá hlavně smyslového vnímání dítěte. Zde působí teplota koňského těla a okolí. Důležitý je i krok a chod koně. Teplota uvolňuje křečové stažení svalů a krok dává dítěti správný motorický vzor, tím se zlepšuje koordinace pohybu.

Typ koně, který je vhodný pro tuto skupinu se určuje podle zdravotního stavu klienta nebo dítěte, jejich možností a určuje ho hipoterapeut.

Svalová dystrofie

Jedná se o onemocnění, které postihuje svalový aparát jak dítěte, tak dospělého. Projevuje se sníženou pohyblivostí. U těchto klientů je potřebná soustavná a dlouhodobá rehabilitace. Cílem hipoterapie u této skupiny je posílení svalstva, zlepšení srdečního aparátu a zlepšení celkové kondice. Jeli u těchto klientů zachovaná chůze, hipoterappí zlepšujeme její mechanismus.

Epilepsie

Epilepsie je onemocnění mozku, charakterizováno záchvaty, které jsou často spojeny s křečemi. Je to jedno z nejčastějších onemocnění vůbec. Většina záchvatů se objevuje, když je klient podrážděný, unavený, unuděný nebo má starosti. U dětí se záchvaty objevují častěji než u dospělého jedince. Zde je cílem psychické povzbuzení klienta. Často se zde uplatňuje aktivní ježdění klientů.

Ortopedické vady

Sem patří velká skupina problémů, jako jsou například vady páteře (skolióza, scheuermannova choroba). Tady působí pohyb hřbetu koně na jezdce. Posilují se zádové svaly, svaly dolních i horních končetin, které jsou důležité pro správné držení těla.

Při cvičení kůň přenáší na jezdce pohyb, který odpovídá správné chůzi a držení těla.

Často se využívá u dětí s různými ortopedickými vadami.

Využití hipoterapie je opravdu velké a neomezené. Působí příznivě i u mnoha jiných onemocnění jako jsou například kardiovaskulární choroby, roztroušená skleróza, duševní poruchy, gynekologické problémy. Je vhodná i pro neslyšící a nevidomé klienty, u nich jízda na koni zlepšuje tělesnou rovnováhu, orientaci v prostoru smyslové vnímání.

(HOLLÝ, K., HORNÁČEK, K., *Hipoterapie Léčba pomocí koně*. Ostrava: Montanex, 2005. 292s. ISBN 80-7225-190-2)

(<http://www.aktivnizivot.cz/aktivni-zivot/zivot-s-roztrousenou-sklerozou/epilepsie/>)

6.2 Pedagogicko – psychologické ježdění

Jak už jsem psala v dřívějších kapitolách, kůň nepůsobí jen na fyzické zdraví člověka ale i na jeho osobnost a psychiku. Kůň nám nabízí velikou škálu výchovných možností. V pedagogicko – psychologickém ježdění se zaměřujeme zejména na dětské klienty. Formujeme zde jejich osobnost, podporujeme pozitivní změny v chování, snižujeme agresivitu, vytváříme předpoklady pro učení, pozitivně působíme na rozvoj smyslového vnímání a kůň nám zde slouží také k socializaci.

Na koni žádné dítě nemůže zůstat lhostejné, už samo zvíře vyvolává u dětí mnoho emocí. Kontakt se zvířetem je pro dítě potřebou, proto se toho využívá jako velmi silný motivační faktor.

Při jízdě na koni a starání se o něj se musí dítě hodně soustředit a koncentrovat, získává celou řadu nových zkušeností a zážitků, které obohacují jeho osobnost.

6.2.1 Vztah ke koni z hlediska vývojové psychologie

Rané dětství od matky

V tomto období věku dítěte se pedagogicko – psychologické ježdění nedoporučuje. V tomto věku hraje největší roli matka a lidé dítěti blízcí. Děti v tomto věku špatně nesou odloučení od matky a známého prostředí.

Období do třetího roku života

V tomto věku se začíná u dětí objevovat skutečný zájem o koně. V této skupině dětí slouží kůň k poznávání okolního světa, k rozpoznání dobra a zla. Děti už začínají rozpoznávat hranice, kam až mohou zajít a co je pro ně nebezpečné. Učí se všemi smysly, a to rozvíjí jejich smyslové vnímání. U této skupiny však musíme dbát na velkou bezpečnost. Kůň zde plní roli mazlíčka.

Období předškolního věku

V tomto období se kůň pro dítě stává hračkou, pomocí níž se seznamuje a uvědomuje si své vlastní tělo, objevuje vlastní možnosti. V tomto období slouží kůň také jako značný socializační nástroj. Jízda na koni se pro děti stává hrou, pomocí níž se učí, rozvíjí komunikaci a zlepšují kondici a zdravotní stav. Terapeut působí jako vychovatel a pro děti se stává vzorem.

V této věkové skupině se většinou ježdění provádí ve větší skupině dětí na jednom koni. Postižené dítě si poprvé uvědomuje svoji odlišnost od ostatních a terapeut mu pomáhá vyjádřit své pocity před ostatními. Jeho postoj k handicapovanému dítěti je vzorem pro ostatní děti.

V tomto věku dítěte se velice rozvíjí jeho kreativita a fantazie, proto je potřeba hodně pomůcek a podmětů, na které musí dítě reagovat. Děti začínají dodržovat a určovat si pravidla, která jsou v pozdějších obdobích nezbytná a která musí umět respektovat.

Období školního věku

V tomto vývojovém období se kůň pro dítě stává partnerem. Dítě se orientuje mimo rodinu, poznává jiné lidi a jiné skupiny lidí. Snadněji se do skupin začleňují, je schopné vyjádřit své pocity a názory.

Rozvíjí se jejich pocit zodpovědnosti, vytrvalosti, užitečnosti a vztah k pořádku. Orientují se dobře v čase a prostoru. Terapeut je vzorem a příkladem.

Puberta

Toto období bývá pro dítě i pro rodiče velmi těžké. Dítě hledá své místo a funkci ve skupině, často ztrácí zájem, méně komunikuje a uzavírá se do sebe. Kůň zde hraje roli motivátora a přítele.

Období dospělosti

Dospělí vyhledávají jízdu na koni spíše proto, že se snaží opustit svůj denní stereotyp a chtějí se odreagovat. Často tak utíkají od svých problémů, které si ani neuvědomují. U většiny lidí se objevuje úzkost a stres, a to vše jízda na koni odbourává.

Při pedagogicko - psychologickém ježdění je u dětí důležité spolupracovat s rodinou. Rodiče se mohou zapojit do různých programů, a tím se zlepšují vztahy v rodině.

Terapeuti musí být velmi empatictí, musí znát základy pedagogiky a psychologie, ovládají různé druhy komunikace a umějí diagnostikovat problém.

6.2.2 Příklady využití pedagogicko - psychologického ježdění

Schizofrenie

Schizofrenie je závažná duševní choroba, kterou provází výrazná změna myšlenkových pochodů a vnímání reality, dále dochází k poruchám emočních reakcí vnější podměty a schopnost komunikace s okolím. Hlavní příznaky jsou především bludy, úzkost a halucinace. Dochází k rozštěpu mysli (rozštěpu ve smyslu rozporu mezi vnímanou realitou a realitou samotnou).

(<http://cs.wikipedia.org/wiki/Schizofrenie>)

U těchto lidí se využívá kůň k navázání vztahu, protože schizofrenní člověk lépe komunikuje se zvířetem než s člověkem. Přes zážitky, které se vyvinou při kontaktu s koněm, terapeut lépe pronikne do jeho světa. U klientů představuje kůň velmi silný emoční zážitek, že pod jeho vlivem dokáže spolupracovat s terapeutem.

Cíl u této skupiny je potlačit poruchy myšlení a vnímání a rozeznat realitu od fikce.

Takto působí kůň i u **autistických dětí**.

Poruchy chování a emocí

Do této skupiny patří děti, které jsou takzvaným postrachem učitelů. Děti jsou často špatně ovladatelné s výraznou nepozorností a neschopností se trvale soustředit na danou úlohu, špatně ovládají své chování a emoce. Do této skupiny také patří děti se vzdorovitým, agresivním a asociálním chováním. Celkově jde o různorodou skupinu dětí. Děti odmítají autoritu a nechtějí spolupracovat, řadíme sem i děti s opačným problémem jako jsou například úzkostné děti.

Terapeut nebo pedagog získává v koni dobrého pomocníka. Dítě musí své chování přizpůsobit koni, protože neukázněnost dítěte obvykle vyvolá reakci ze strany koně a ten se stává neklidným a dítě začíná respektovat jeho autoritu. Cílem u této skupiny je, aby dítě umělo respektovat pravidla a pedagoga, lépe komunikovalo, zvládalo své emoce, spolupracovalo a umělo se soustředit. U úzkostných dětí je to odstranění strachu a zlepšení sebevědomí.

6.3 Jezdecký sport pro handicapované

Sport handicapovaných je oblast hiporehabilitace, která umožňuje zdravotně handicapovaným jezdcům jezdecký výcvik na rekreační nebo výkonnostní úrovni.

Tato forma na rozdíl od prvních dvou je založena na aktivním ovládnutí koně pacientem. Pacient se učí jezdit na koni, s ohledem na svůj handicap za použití speciálních pomůcek nebo změněné techniky jízdy. Jezdec se může zúčastnit i paraolimpiády.

V jezdeckém sportu se ježdění dělí na dvě disciplíny a to na **paradrezúru** a **paravoltiž**.

Paravoltiž je v podstatě gymnastika na koni, který je veden cvičitelem na dlouhém laně v kruhu. Zdravotně postižení klienti na koni cvičí různé gymnastické cviky.(obr příloha)

V paradrezúře vede koně klient sám. Klient musí ovládat koně dle drezurních zásad, musí být zkušený a zručný, stává se jezdcem, který řídí koně dle zadání úloh, které jsou na různém stupni obtížnosti.

V těchto dvou disciplínách se závodí u nás v České republice. Máme výborné jezdce, kteří mají mnoho titulů.

Rekreačním či sportovním ježděním si handicapovaní jedinci udržují aktivní formu fyzické kondice. Ježdění umožňuje lépe se vyrovnat s handicapem, dodává jim smysl života, zvyšuje sebevědomí a umožňuje se lépe začlenit do kolektivu.

I. Praktická část

V praktické části své bakalářské práce se věnuji hipoterapeutickým střediskům v jihočeském kraji, které jsem vyhledala na webových stránkách české hipoterapeutické společnosti.

V Jihočeském kraji jsou jen tři střediska, která provozují hipoterapii a mají školené fyzioterapeuty, hipology a hipoterapeuty, koně a prostory vhodné pro provádění terapie.

A, Občanské sdružení POHIP v Písku

B, ARPIDA, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením České Budějovice

C, Občanské sdružení Koníček České Budějovice

V této části mé práce přibližuji práci s klienty v jednotlivých střediscích, jejich vybavení a profesionalitu. Zaměřuji se na handicap klientů a věkové složení.

U každého střediska uvedu příklad her, které se s dětmi hrají a jak vypadá terapie u konkrétního klienta, krátce se zmíním o založení středisek a o jeho ostatních aktivitách.

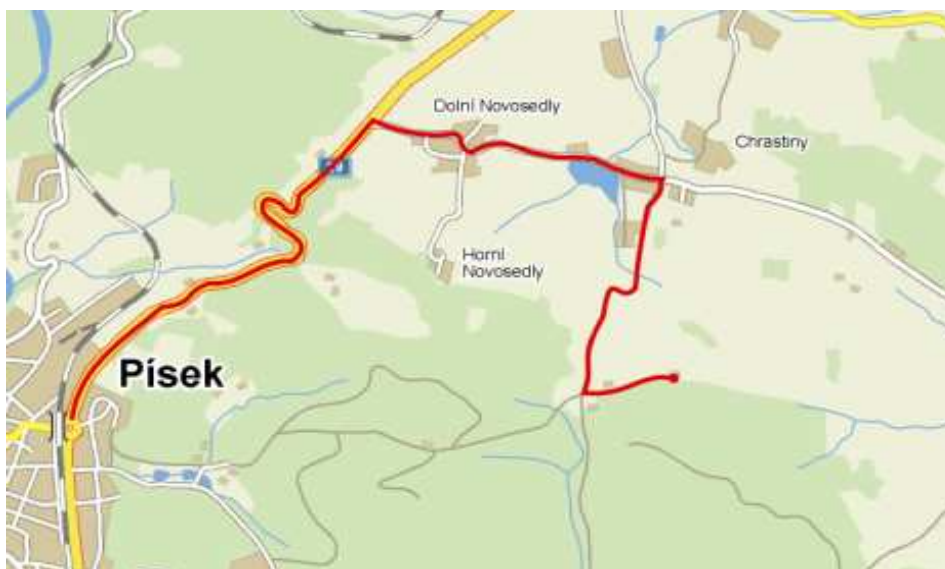
Cílem praktické části bakalářské práce je porovnání jednotlivých hipoterapeutických center, jejich práci s klienty, specializovanost, návštěvnost, s jak starými klienty pracují, jaké mají klienti problémy a handicap.

7 Ranč Ixion – Občanské sdružení POHIP (Pomoc HIPotetapií)

Občanské sdružení POHIP vzniklo v roce 2001 a jeho hlavním záměrem bylo provozování hipoterapie. Bohužel do roku 2002 nemělo pro svou činnost zázemí, proto byl v roce 2002 založen ranč Ixion, který se specializuje na chov měrenských koní, kteří jsou pro hipoterapii velice vhodní. Ranč Ixion se nachází 10 kilometrů od Písku ve vesnici jménem Chraštiny.

Obrázek 2: Logo Ranče Ixon

Obrázek 3: Poloha ranče

V roce 2004 dostal ranč grant od Jihočeského kraje a začal s výcvikem koní a školením hipologů a hipoterapeutů. V roce 2005 byl zahájen provoz hiporehabilitačního střediska.

Postupem času začal POHIP spolupracovat s ostatními střediska jako je například Občanské sdružení DUHA nebo psychiatrická léčebna U Honzíčka.

Kromě ježdění handicapovaných se sdružení zaměřilo i na zdravé děti. Ty se zde seznamují s koňmi a prací s nimi, zlepšují si kondici. Využívají tak dobře svůj volný čas a rozvíjí své zájmové aktivity. V současné době se POHIP snaží spojovat aktivity jak

pro handicapované, tak pro zdravé děti, tím pomáhá handicapovaným se lépe integrovat mezi zdravé děti.

7.1 Vybavení střediska

Všechny aktivity na ranči jsou omezeny počasím, protože ranč nedisponuje krytou jízdárnou. Venkovní jízdárna je velmi dobře upravena, má měkký povrch a dostatek pomůcek, které se při hipoterapii používají. Ranč je vybaven chatkami a sociálním zařízením a klubovnou. Chaty se používají při letních táborech, které ranč každoročně pořádá. V klubovně je malá kuchyňka kde si děti vaří menší jídla.

Obrázek 4: Chaty sezónní ubytování

Dnes ranč vlastní 29 měrenských koní, 4 haflingy a 2 poníky. Hlavní provozovatelkou je Martina Jestřábová, která je chovatelem a vlastníkem koní. Na ranč dochází 2 fyzioterapeuti, 1 hipolog, psycholog a pedagogové.

7.2 Dosavadní aktivity POHIP

2003

V roce 2003 navázalo POHIP spolupráci s psychiatrickou léčebnou U Honzíčka. K Honzíčkovi byly podniknuty návštěvy a pacienti byli seznámeni s koňmi. Poté začali klienti docházet na léčebné jízdy na ranč.

2004

V roce 2004 byl uspořádán první letní tábor s dětmi. Sdružení navázalo spolupráci a OS FOKUS (občanské sdružení pro péči o duševně nemocné) odkud dochází každou středu tří členná terapeutická skupina. V roce 2004 proběhl také 29.5. Den s koňmi, kde měli děti možnost seznámit se s koňmi a navštěvovat pak pravidelně jezdecký kroužek. V tomto roce spolupracoval POHIP s pražským gymnáziem, které mělo na výměnný pobyt francouzské handicapované studenty. Po celý rok probíhal velmi náročný výcvik koní a školení hipoterapeutů.

2005

V roce 2005 se navázala spolupráce s Krtečkem (asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR). Rodiče byli seznámeni s novým způsobem terapie a byla zahájena hiporehabilitace. V květnu proběhl Den s koňmi, kde byl pro děti připraven bohatý program plný her a zábavy. V roce 2005 začali pravidelné individuální jízdy, kam docházejí klienti pravidelně a jezdí pod dohledem pedagoga nebo hipoterapeuta.

2006

Středisko pořád spolupracuje s Krtečkem, odkud dochází klienti na pravidelné jízdy pod dohledem pedagoga a hipoterapeuta. POHIP uspořádal letní tábor, kterého se zúčastnilo 85 dětí. V roce 2006 proběhla tři školení hipoterapeutů a neustále probíhal výcvik koní. V květnu byl opět pořádán Den s koňmi. V tomto roce se rozšířil jezdecký oddíl o 20 členů.

2007

V tomto roce se děti z jezdeckého oddílu zúčastňují jezdeckých závodů. Je pořádán letní tábor a jako každý rok proběhl Den s koňmi. Neustále probíhá spolupráce s Krtečkem a OS Fokus. Jezdecký kroužek pro rodiče s dětmi je plně obsazen a nepřijímá žádné nové členy. POHIP začíná spolupracovat s mateřskými školami z píseckého kraje, které jezdí na ranč na exkurze.

2008

Občanské sdružení POHIP prochází krizovým obdobím. Nezískalo žádné dotace a muselo omezit svůj provoz na minimum. Muselo propustit svého ošetřovatele koní, který byl jediným stálým zaměstnancem. Díky dobrovolníkům, kteří chodili na ranč pomáhat, ve své činnosti pokračují.

Obrázek 5: Letní tábor

2009

V tomto roce POHIP získal mnoho dotací a sponzorů a proto mohl svou činnost opět provozovat v plné míře. Na ranč přibyli noví koně, kteří prošli výcvikem. Zahájila se nová aktivita – cvičení na koni pro maminky s dětmi od 2 do 6 let. V létě byl uspořádán letní tábor a POHIP spolupracuje se sdružením DUHA (Ústav sociální péče DUHA Písek), odkud dochází stálí klienti. Pořád probíhá spolupráce s krtečkem a mateřskými školami.

7.3 Pravidelné aktivity

Jezdecký kroužek

Tento kroužek je vhodný pro děti školního a mladšího školního věku. Děti se zde učí základům ježdění jak se starat o koně, mohou se zúčastňovat závodů v ježdění. Děti samy aktivně ovládají koně, je vhodný pro zdravé děti.

Cvičení na koních

Navštěvují ho maminky s dětmi předškolního věku. Cvičení rozvíjí kondici, zlepšuje zdravotní stav, dítě se učí správnému držení těla. Maminky cvičí spolu s dětmi. U nich je to spíše odreagování. Cvičení probíhá formou her. Tato aktivita je navštěvována mateřskými školami.

Hipoterapie individuální

Léčebné ježdění pod dohledem hipoterapeuta. Doba jízdy trvá 15 – 20 minut podle stavu klienta. V tomto roce je takových klientů velmi málo. POHIP se spíše zaměřuje na pedagogicko – psychologické ježdění.

Hipoterapie skupinová

Tuto aktivitu navštěvují klienti a děti z DUHY a Krtečka. Docházejí na ranč v 8 členných skupinách a pracují pod dohledem pedagoga nebo psychologa. V této skupině je věkové rozložení různé a to od 3 – do 36 let. Jsou zde klienti s různými typy onemocnění.

Obrázek 6: Cvičení na koni

Letní tábor

Letní pobytové týdny s koňmi a vyjíždkami do přírody pro děti z celé ČR. Je vhodné jak pro zdravé tak pro handicapované děti. Tábory se zaměřují na pedagogicko – psychologické ježdění a integraci handicapovaných.

Cena tábora pro 1. týden: 4 000 Kč. Sleva na další týdny: 300 Kč na každý další týden.

7.4 Jednorázové akce

Den s koňmi

Den plný zábavy a her pro děti každého věku je pořádán každoročně ke Dni dětí. Pro děti jsou připraveny různé hry. Zaměřeno na integraci handicapovaných mezi zdravé.

Exkurze

Ranč navštěvuje mnoho mateřských škol a organizací, které pracují s dětmi. Seznamují se zde s koňmi, vyslechnou si přednášku o chovu koní a zahrají si různé hry. Je připravena ukázka hipoterapie.

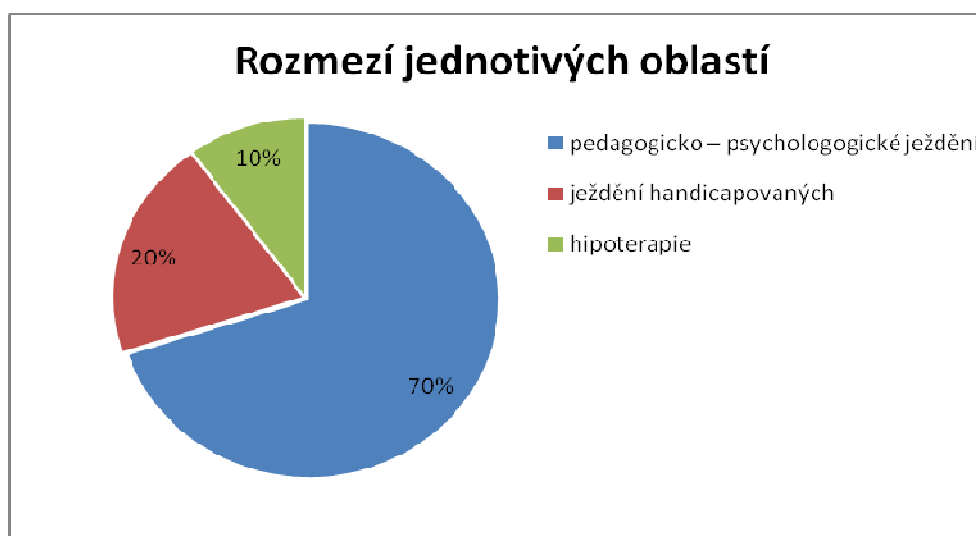

Obrázek 7: Cvičení rovnováhy a soustředění na koni

7.5 Více o činnosti POHIP – grafické znázornění

Jak už jsem se zmiňovala výše na, ranči neprobíhá hipoterapie jako taková. Nejvíce se věnují pedagogicko psychologickému ježdění a ježdění handicapovaných. Zaměřují se

na integraci handicapovaných mezi zdravé jedince. Pedagogicko – psychologickému ježdění je zde věnováno nejvíce.

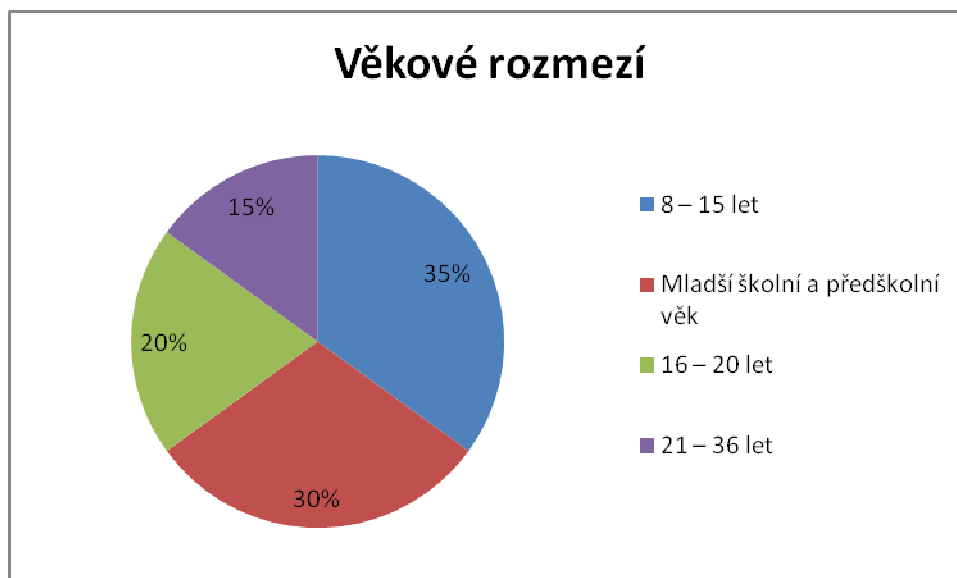
Obrázek 8: Rozmezí jednotlivých oblastí

Tyto informace jsem získala od paní Marty Jestrábové.

Pedagogicko – psychologickému ježdění se věnují hlavně na letních táborech, kde působí výchovní poradci.

7.5.1 Věkové rozmezí klientů

Věkové rozmezí klientů je různé. Největší skupinu tvoří děti od 8 do 15 let, které se zúčastňují letních táborů. Další velmi početnou skupinu tvoří děti předškolního a mladšího školního věku, které docházejí do střediska na různá cvičení a s mateřskými školami. Menší skupinu klientů nám tvoří lidé s věkovým rozmezím 21 – 36 let. Tuto věkovou skupinu tvoří lidé s různými handicapy nebo problémy. Do této skupiny patří klienti, kteří se rehabilitují po úrazech.

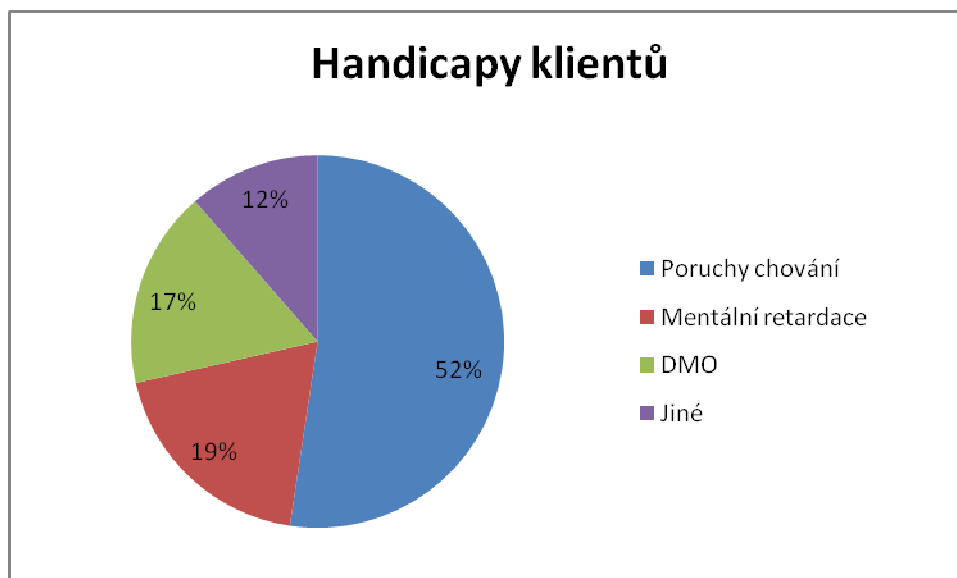

Obrázek 9: Věkové rozmezí

Informace jsem získala pomocí rozhovorů s paní Jestřábovou a statistik z minulých let.

7.5.2 Handicap klientů

Středisko navštěvují klienti s různými vadami. Nejčastěji jsou zde zastoupeny poruchy chování u dětí, které docházejí na hodiny pedagogicko - psychologického ježdění. S nimi pracují psychoterapeuti a pedagogové. Hodiny probíhají pomocí různých her, u dětí se rozvíjí pocit zodpovědnosti a užitečnosti, odstraňuje se úzkost, zlepšuje se emoční vnímání, u hyperaktivních dětí se zlepšuje koncentrace a sebeovládání. Velké zastoupení mají děti s mentální retardací a po dětské mozkové obrně, s nimi pracují fyzioterapeuti a hodiny probíhají s ohledem na pohyblivost dítěte. Dále středisko navštěvují klienti po nehodách a nemocech. V tomto případě se terapeuti snaží o to, aby se klient se svým handicapem lépe vyrovnal a lépe se začlenil do společnosti.

Obrázek 10: Handicapy klientů

Poruchy a problémy klientů a dětí lze obtížně graficky znázornit. Jak už jsem zmínila je zde velké zastoupení onemocnění a handicapů. Informace jsem získala od fyzioterapeutů a pedagogů, kteří s dětmi pracují.

7.5.3 Příklad hry na koni

Hádej kde

Dítě sedí na koni se zakrytými očima a dělá cviky, které mu nařídí terapeut. (ruce za hlavu, rozpažit, natáhnout ruce, lehnout si na krk koně, u zkušenějších otočit se druhým směrem)

Vodič koně chodí po jízdárně a mění směr. Po zastavení dítě hádá co má před sebou (stáj, chatu, les, louku.....)

Cvičí se tak rovnováha a orientace v prostoru.

Hádej co

Tato hra se hraje při seznámení s koněm, nebo krátce po něm, podle toho jak moc má dítě velký strach. Dítě stojí u koně a má zavřené oči. Hladí ho a dotýká se ho po různých částech těla a hádá co je to (hřívka, hlava, ucho, noha, břicho). Dítě tak rozvíjí hmat a jemnou motoriku.

Všechny informace jsem získala na ranči Ixion, kde mě provedla paní Jestřábová, spolupracovala jsem s fyzioterapeuty a pedagogy. Zúčastnila jsem se hodiny pedagogicko – psychologického ježdění.

8 Centrum Arpida

A - akce

R - rehabilitace

P - pomoc

I - integrace

D - dobrovolnost

A - agape (křesťanská láska)

Obrázek 11: Logo Centra Arpida

U tohoto centra se lze jen těžko zaměřit jen na hipoterapii, proto jsem se snažila získat informace o jeho provozu a o službách, které poskytuje. Hipoterapie je jen malou součástí tohoto centra.

8.1 ARPIDA, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením

Centrum Arpida je nestátní neziskovou organizací, která pracuje jako občanské sdružení. Od roku 1993 poskytuje péči dětem, mládeži a mladým osobám s tělesným a kombinovaným postižením. Nachází se na okraji Českých Budějovic, a má mnoho klientů, ale ne u všech se provozuje hipoterapie. Arpida o klienty pečuje zejména v sociální, zdravotní a výchovně vzdělávací oblasti. Provozuje se zde mnoho druhů terapie jako je například vodoléčba, elektroléčba, termoterapie, akupunktura, ergoterapie, psychoterapie, arteterapie, muzikoterapie, dramaterapie, canisterapie a hipoterapie. Všechny tyto druhy terapií jsou velice zvláštní a neznáme a klienty jsou velmi využívány.

V centru funguje také mateřská škola pro tělesně postižené, základní škola pro tělesně postižené, základní škola praktická, základní škola speciální a praktická škola. V každé třídě pracují speciální pedagogové a jejich asistenti a dětem je věnována komplexní péče, kterou v jiných školách nemají. Všechny tyto děti mohou využívat hipoterapii. Dnes má Arpida jen 2 koně, kteří jsou velmi vytížení. Hipoterapie se provádí v turnusech a to od jara do podzimu, přes zimu se nejezdí a využívají se jiné formy terapie. Centrum má mnoho sponzorů, kteří přispívali na koupi koní.

Mateřská škola

Mateřská školu navštěvují děti s tělesným a kombinovaným postižením. Škola má dvě třídy kam dochází děti od tří let věku. Škola má kapacitu 24 dětí, se kterými pracují 4 učitelky dvě pomocnice. V minulém roce docházelo do MŠ 21 dětí.

Školka se mi velice líbila, byla vyzdobena pracemi dětí a paní učitelka byla velmi vstřícná a ochotná. Školní vzdělávací program a jiné školské dokumenty jsou na webových stránkách Arpidy, viz. použitá literatura.

Obrázek 12: Zahrada Centra Arpida

V centru se nachází družina, kde bylo zapsáno 45 dětí, a školní jídelna. Speciální pedagogické centrum mělo více jak 500 klientů a pracovali s nimi dva dětské psychologové, tři speciální pedagogové a sociální pracovníci. Všichni v centru pracují jen na částečný úvazek.

8.2 Sociální služby poskytované centrem ARPIDA

Základní sociální poradenství

Každý klient nebo zájemce o nějakou službu střediska má nárok na informace a bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o tom, jak má vyřešit jeho situaci.

Denní stacionář

Hlavním cílem denního stacionáře je podpořit rodinu v péči o handicapované dítě nebo dospělou osobu. Snaží se rozvíjet jejich dovednosti a schopnosti, tím se umožňuje dosa-

žení plnohodnotného života. Denní stacionář navštěvují klienti od 3 do 26 let s těžkým kombinovaným postižením nebo klienti s psychiatrickými poruchami s agresivním chováním, kteří musí být pod neustálým dohledem lékaře. Všichni klienti mají možnost využívat různé formy terapie. Jen 3% z nich využívá hipoterapii. Se všemi klienty pracují fyzioterapeuti a psychologové, kteří jim stanoví léčebný plán a formou terapie, vše záleží na duhu a míře postižení.

Osobní asistence

Hlavním cílem osobní asistence je podporovat klienty při různých úkolech a péči sám o sebe, zvyšuje se tak jeho soběstačnost, a snadnější začlenění do společnosti. Osobní asistence je určena klientům s kombinovaným postižením od 3 do 26 let, kteří navštěvují základní, mateřskou či praktickou školu při centru ARPIDA. Služba je poskytována asistenty, kteří jsou odborně proškoleni. Klienti mohou využívat různé druhy terapie a mohou si půjčovat různé pomůcky, které potřebují. Jen 5% využívá hipoterapii.

Ranná péče

Ranná péče je určena pro děti s kombinovaným postižením od narození do 7 let. Hlavní cílem této péče je včasná a odborná péče o dítě, jehož vývoj může být ohrožen v důsledky nepříznivého zdravotního stavu nebo nepříznivé sociální situace. Služba je zaměřena na dítě a jeho rodinu. Pomáhá a ukazuje rodičům jak správně pečovat o takové dítě.

Ranná péče je v centru realizována v podobě 14 denních pobytů dětí s rodiči. Dětem je poskytována komplexní terapie. U 75 % klientů se využívá jako jedna forma terapie hipoterapie.

Sociální rehabilitace

Sociální rehabilitace je určena klientům od 16 do 40 let. Hlavním cílem je, aby klient zvládl základní sebeobsluhu, rozvíjel a udržoval své schopnosti. Pro tuto službu vlastní ARPIDA dva bezbariérové byty ve kterých se s klienty pracuje. Klienti si sami vaří, nakupují sami v obchodech. Připravují se tak na samostatný život a základní úkoly v něm.

Sociálně terapeutické dílny

Terapeutické dílny jsou určeny klientům od 19 do 40 let, kteří pobírají invalidní důchod. Klienti si vytvářejí pracovní návyky a dovednosti, které pak mohou uplatnit, když se uchází o zaměstnání. Klienti zde manuálně pracují. V této skupině se hipoterapie nevyužívá.

Obrázek 13: Sociálně terapeutické dílny

8.3 Hipoterapie u konkrétních klientů

Jak jsem již zmiňovala výše, hipoterapie se provádí v Arpidě v turnusech od jara do podzimu. Každý rok je jedna skupina klientů v počtu 10 dětí ve věku od 3 do 15 let.

U starších klientů se hipoterapie neprovádí, protože bývají moc těžcí a pro koně by to byla velká zátěž. Každé dítě má svého fyzioterapeuta, který s ním na koni pracuje. Zaměřila jsem se na děti, u kterých proběhla hipoterapie v termínu září – listopad 2009. Skupina dětí byla 7 členná, heterogenní a děti byly ve věku od 3 do 12 let.

Hanička 7 let

První dítě je dívka jménem Hanička. Haničce je 7 let a je u ní diagnostikována senzomotorická neuropatie. Dívka byla velmi málo pohyblivá, dokázala se otočit ze zad na břicho a pak se zvednout na do polohy „jako pejsek“ na 4 končetiny. U ní byl cíl

hipoterapie zlepšení vzpřímení trupu a posílení svalstva. Hipoterapeutická jednotka u ní trvala 15 minut 3 měsíce každý den. Po skončení terapie u ní došlo ke zlepšení. Posílilo se svalstvo, tím vznikla vyšší aktivita jak dolních, tak horních končetin. Celkový psychický stav se zlepšil. Na terapii dochází pravidelně.

Honzík 8 let

Honzíkovi je 8 let a je u něj diagnostikována dětská mozková obrna. Honzík je více pohyblivý než Hanička, dokáže chodit, ale při chůzi padá, na delší vzdálenost používá vozík. Cílem hipoterapie u Honzíka je získání rovnováhy a posílení svalstva. Terapeutická jednotka trvala 20 minut i v otevřeném prostoru. Honzíkova terapie trvala 3 měsíce. Po skončení došlo ke zlepšení rovnováhy (při chůzi nepadá).

David 5 let

Davidovi je 5 let a je u něj diagnostikována svalová atrofie. David je velmi málo pohyblivý a snadno se unaví. U tohoto dítěte je hlavním cílem terapie zlepšení celkového psychického stavu, posílení trupu a svalstva. David chtěl velmi spolupracovat, bylo vidět, že ho jízda na koni baví. Jeho terapeutická jednotka trvala 10 minut, jen na jízdárně po dobu 3 měsíců. Po skončení terapie došlo ke zlepšení jak jeho psychického stavu, tak v jeho celkové aktivitě. Je celkově aktivnější a má motivaci se více hýbat, méně se unaví.

Ondra 8 let

Ondrovi je 8 let a je u něj diagnostikována dětská mozková obrna. Jeho motorika je celkem dobrá. Chlapec nechodí rovně ale obloukem (obchází). U něj je cílem hipoterapie posílit stabilitu. Jeho terapeutická jednotka trvala 20 minut po dobu 3 měsíců i mimo jízdárnu. Po skončení terapie bylo vidět zlepšení, chlapec byl celkově stabilnější.

Jirka 3 roky

Jirkovi jsou tři roky a jeho diagnóza je svalová dystrofie. Jirka je málo pohyblivý, dokáže se posadit. Cílem u tohoto chlapce je posílení trupu a trupového svalstva a zlepšení jeho psychického stavu. Pro Jirkův stav trvala terapeutická jednotka 8 minut po dobu 3 měsíců. U tohoto chlapce nebylo vidět zlepšení.

Alenka 7 let

Alenka je holčička stará 7 let, je u ní diagnostikována dětská mozková obrna. Alenka je pohyblivá (chodí s chodítkem) a jízda na koni jí velmi bavila a na koni cvičila ráda. U Alenky je cílem nácvik rovnováhy. Její terapie trvala 20 minut po dobu 3 měsíců. Na konci terapie bylo vidět zlepšení. Alenka začala chodit s tříbodovými berličkami.

Martin 12 let

Martinovi je 12 let a je u něj diagnostikována dětská mozková obrna. Je málo pohyblivý a jeho psychický stav je velmi špatný, často se u něj projevuje agresivní chování. Cílem hipoterapie je posílení svalstva a zlepšení psychického stavu. Doba jeho cvičení trvala 10 minut po dobu 3 měsíců. U Martina nedošlo ke zlepšení, protože docházel velmi nepravidelně.

Příklad cvičení s dítětem

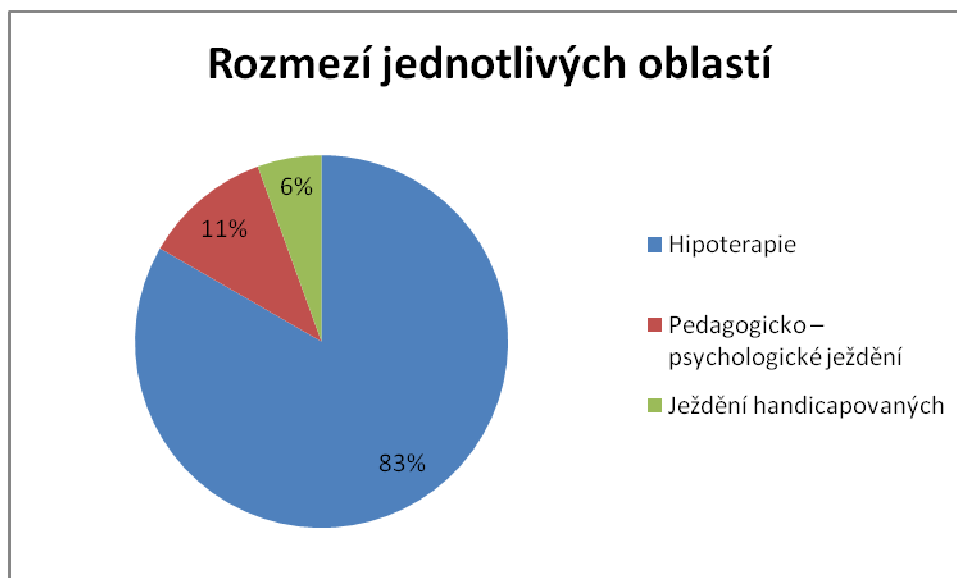
Terapeutický postup u Haničky (tento postup proběhl postupně v časovém rozmezí třech měsíců): seznámení s prostředím – hipodrom - seznámení s koněm - nastavení klienta na koni do polohy v leže (opačně, proti směru jízdy) - jízda na ohraničené jízdárně- jízda v terénu - nastavení klienta na koni do polohy "II. patra" (viz. ontogeneze 5. měsíc) opačně, proti směru jízdy - nastavení klienta na koni do polohy vzpřímený sed (po směru jízdy)

Informace jsem získala pozorováním a rozhovory s fyzioterapeuty.

8.4 Grafické znázornění klientů a jejich problémů

8.4.1 Rozmezí jednotlivých oblastí

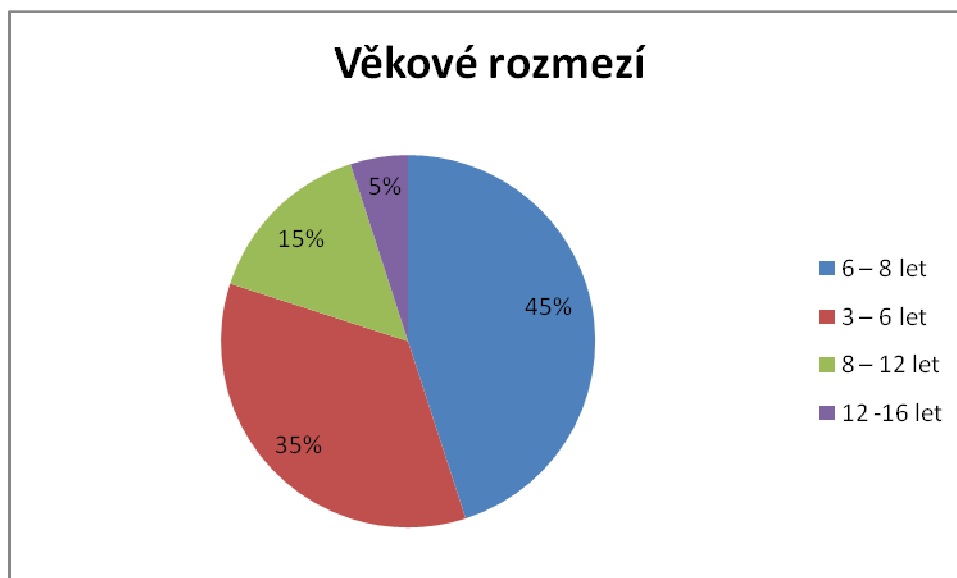
Po mém výzkumu a rozhovorech s fyzioterapeuty je jasné, že centrum Arpida se nejvíce věnuje hipoterapii, jen z malé části je zde zastoupeno pedagogicko – psychologické ježdění a ježdění handicapovaných, na rozdíl od sdružení POHIP.

Obrázek 14: Rozmezí jednotlivých oblastí

8.4.2 Věkové složení

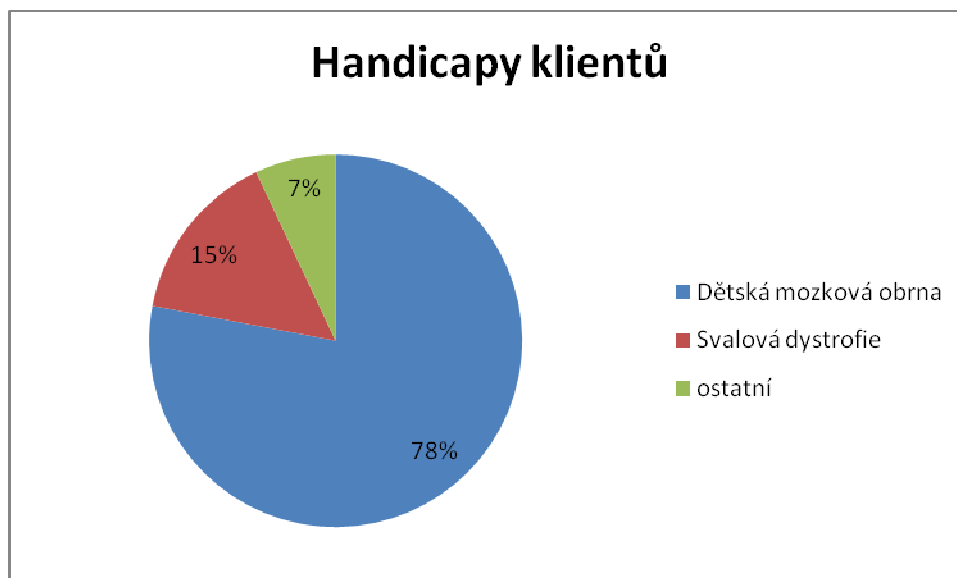
V Arpidě je věkové rozložení klientů různé a to od 0 až 40 let. Hipoterapie je ale indikována jen u dětí ve věku 3 – 16 let, a to z výše uvedeného důvodu. Na rozdíl od ranče Ixion, který má mnoho klientů v různém věkovém složení dochází do Arpidy jen děti, proto nemohu srovnat věkové rozmezí klientů v Arpidě a na ranči Ixion.

Obrázek 15: Věkové rozmezí

8.4.3 Rozdělení dle problémů klientů

Arpidu navštěvují klienti s různými druhy problémů, postižení a onemocnění. Ve svém grafu uvádím jen postižení dětí, co provozují hipoterapii.

Obrázek 16: Handicapy klientů

V centru Arpida se mi pracovalo velice dobře, nejvíce informací jsem získala od fyzioterapeutů, kteří s klienty a dětmi pracují každý den. Vybavení a umístění centra je také na velmi dobré úrovni.

9 Občanské sdružení Koníček

K - kompetence

O - odbornost

N - nasazení

I – individuální přístup

Č – čestné jednání

E – empatie

K – kvalita

Obrázek 17: Logo Občanského sdružení Koníček

Dalším a posledním střediskem v Jihočeském kraji je občanské sdružení Koníček. Koníček je nestátní nezisková organizace, která poskytuje své služby nejen v jihočeském kraji ale i v jeho okolí. Koníček se nachází v Českých Budějovicích s odloučeným pracovištěm v Nových Dvorech, kde jsou ustájeni koně pro hipoterapii. Organizace byla založena v roce 2005 a jejím hlavním cílem je zlepšení kvality života dětí a dospělých s různými handicapami. Svoji činnost nezaměřuje jen na handicapované, ale i na zdravé klienty.

Koníček dnes vlastní 6 koní, kteří jsou neustále ve výcviku. Hipoterapie zde probíhá celoročně v pracovním týdnu, a to v dopoledních i odpoledních hodinách. Organizace nevlastní krytou jízdárnu, proto se hipoterapie uskutečňuje s ohledem na počasí. V měsících leden a září mají koně odpočinek.

Organizace provozuje mnoho dalších aktivit, například canisterapie, ornitoterapie, různé volnočasové aktivity a sociální služby.

9.1 Vybavení centra

Jak jsem již zmínila, centrum nedisponuje krytou jízdárnou, takže terapie se provádí na jízdárně nebo mimo ní po vycházkových trasách. Jízdárna je vybavena nástupní rampou a pomůckami, které se při hipoterapii používají. V centru je bezbariérové sociální zařízení a šatna. Je zde k dispozici také společenská místnost. V současné době má centrum tři terapeuty, jednoho cvičitele a dobrovolníky, kteří jim pomáhají.

9.2 Průběh hipoterapie

Terapie probíhá ve skupině dvou až čtyř uživatelů, kdy na dvojici dětí se ve většině případů využívá jeden kůň. Terapeutická hodina trvá 45 – 60 minut. Jízdě na koni je věnováno 15 – 25 minut. Ostatní čas je věnován přípravě koní na jízdu, péči o koně po práci, krmení koní dětmi.

Seznámení s prostředím pracoviště

Děti se postupně seznámí s prostředím pracoviště, s místem, kde jsou koně ustájeni, uložením pomůcek, atd. S dětmi jsou probrány zásady bezpečnosti při jízdě na koni a při kontaktu s koněm.

Teoretické a praktické poznatky

Děti jsou postupně seznámeny s pomůckami na čištění koní a s následným vysvětlením jak se používají. Jsou jim ukázány další používané pomůcky používané při práci s koňmi, a jak se s nimi zachází (vodítka, ohlávky, sedla, uzdečky). S dětmi se postupně probírá další teorie, která navazuje na praktickou část – tělo koně, kopyto, vnímání, zranění koně.

Stimulační jízda na vedeném koni

Při první hodině je upřednostňována jízda na koni vedeném asistentem. V průběhu další terapie jedno z dětí jede na koni a druhé dítě s asistentem vede koně. Pro nasedání je v případě potřeby využívána rampa.

Jízda na koni v terénu je pro děti zajímavější. I při těchto procházkách se neustále trénuje paměť, pozornost, podporují se emoce. Zároveň dětem umožňuje si „vydechnout“ v přirozeném podnětném prostředí.

Práce na jízdárně

Při práci na jízdárně jsou využívány tyto aktivity:

- samostatná jízda na koni – děti postupně zvládají samostatné ovládání koně.
- nácvik vodění koní

Při těchto aktivitách jsou využívány tyto činnosti: práce s diagonálou (děti trénují pravolevou orientaci), práce s barvami, směry a pohybem v prostoru. Před prací s koňmi jsou jednotlivé cviky a pořadí cviků nacvičovány bez koní. Děti si nacvičují posloupnost cvičení, pohyb na jízdárně a směr jízdy, cviky trénují po dílčích částech, které pak spojí do jedné úlohy. Jednotlivé cviky se opakují a fixují.

Práce na lonži (kůň je veden v kruhu na dlouhém losovacím laně)

Při této činnosti jsou využívány tyto aktivity:

- cvičení na koni – protahující cvičení, cvičení zlepšující sed, koordinaci, pravolevou orientaci
- práce v kroku – jízda bez držení, nácvik vysedávání, nácvik stehenního sedu
- práce v klusu – lehký klus, pracovní klus, stehenní sed

Ostatní aktivity

Využívány jsou různé pomůcky – kontakt s dalšími zvířaty (kozy, kočky, králíci, morčata), barevná víčka od pet lahví, obrázky a fotky, puzzle, papíry. Děti často pracují s přírodním materiálem.

Veškeré aktivity jsou upraveny možností a schopnostem dětí a jejich mentálnímu vývoji. Na děti není vyvíjen žádný tlak a pracují velmi rády. Děti jsou velmi soustředěné a pozorné. Centrum navštěvují pravidelně a dobrovolně.

9.3 Průběh hipoterapie u konkrétní skupiny dětí

Skupina je čtyřčlenná a heterogenní, její věkové složení je od 6 do 10 let.

Příchod – seznámení s programem, které koníčky budeme brát ven.

Aktivity:

- opakování pomůcek na čištění
- přivedení koní – pozdravení se s koňmi, rozdělení dětí ke „svým koním“
- čištění koní – důraz na správnou techniku = trénink jemné motoriky, koordinace, nácvik péče o sebe – zlepšení soběstačnosti; trénink částí těla koně – trénink orientace na vlastním těle
- namadlení – trénink jemné motoriky, spolupráce – každý něco, rozdělení úloh
- jízda na vedeném koni a cvičení na koni
 - o vodění koní - trénink chůze, koordinace, spolupráce s koněm
 - o cvičení na koni – protažení těla, zlepšení koordinace a rovnováhy, stabilizace sedu
- péče o koně po jízdě – odmodlení, rozloučení a podání pamlsků, odezdění
- úklid pomůcek
- rozloučení – zhodnocení, pochvala

9.4 Příklad her při hipoterapii

Hvězdičky

Na koně nalepíme hvězdičky (na místa, která děti často zapomínají čistit), vyhrává ten, kdo jich více najde (nebo dvojice).

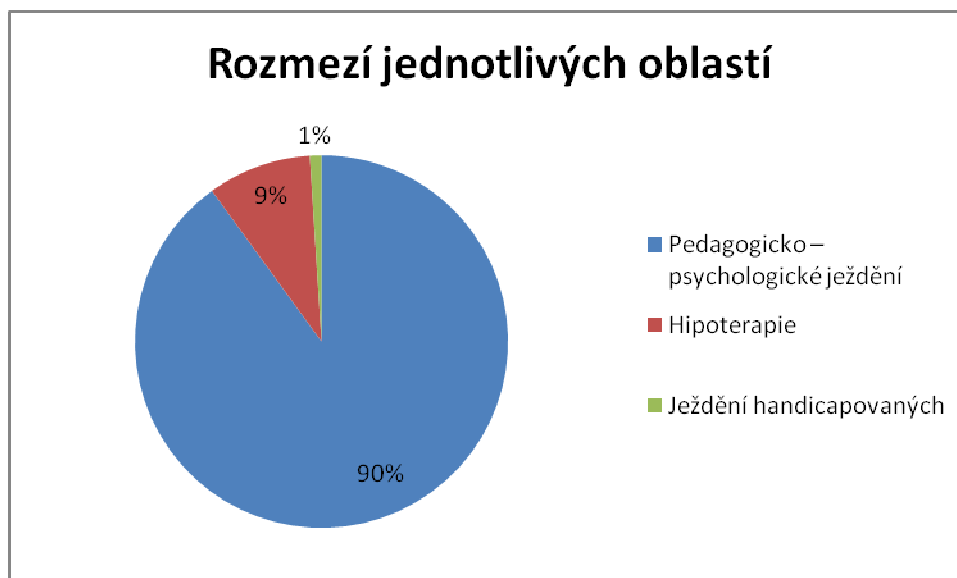
Trial

S koněm projít určitou trasu a splnit konkrétní úkoly (např. na konkrétním místě zastavit, otočit, sebrat nějakou věc), možno kombinovat ve dvojici s předáním koně nebo jezdcem na koni.

9.5 Více o činnosti Koníčka grafické znázornění

9.5.1 Rozmezí jednotlivých oblastí

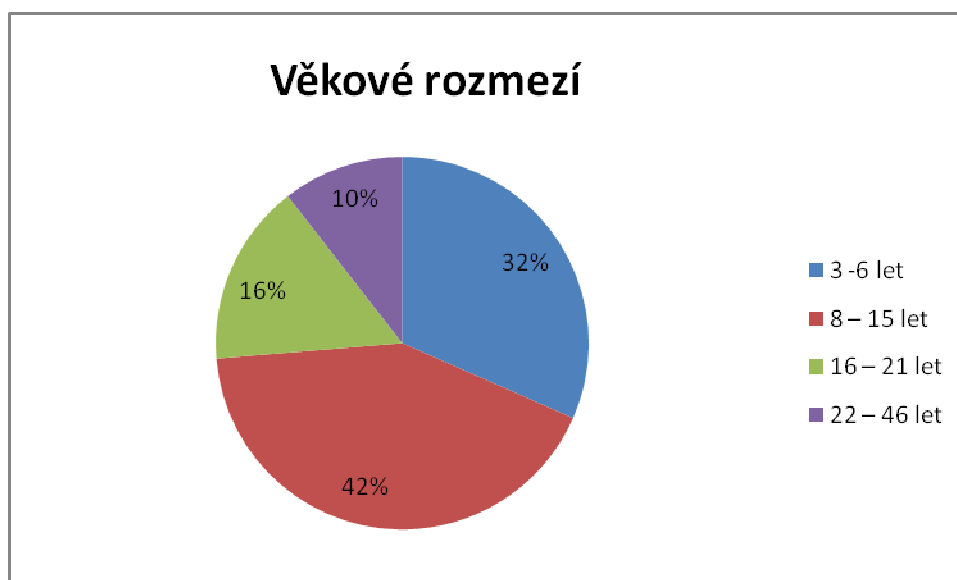
Organizace Koníček se na rozdíl od Arpidy nejvíce specializuje na pedagogicko – psychologické ježdění. Ježdění handicapovaných a hipoterapie se provozuje jen minimálně.

Obrázek 18: Rozmezí jednotlivých oblastí

9.5.2 Věkové složení klientů

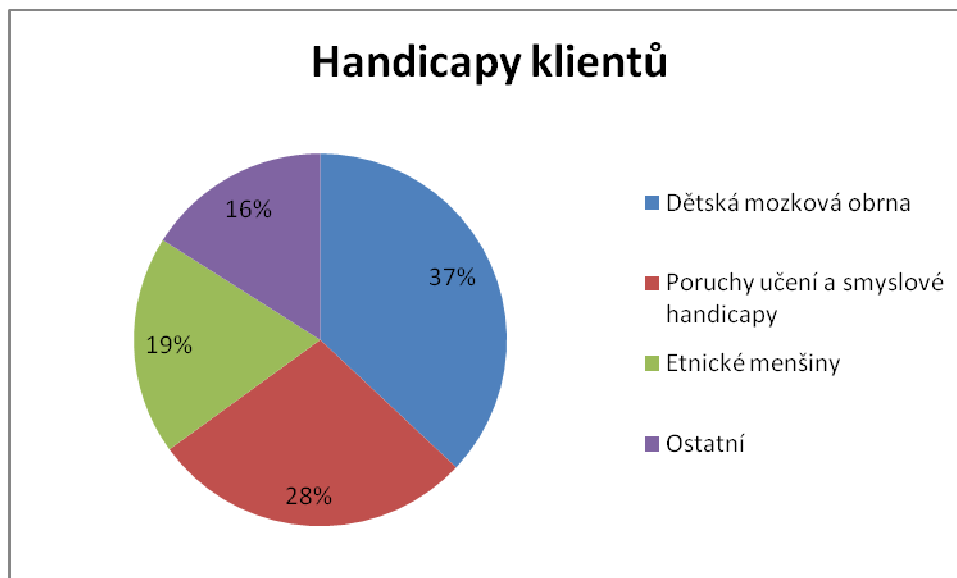
Organizaci navštěvují klienti velkého věkového rozmezí od dětí od 3 let po dospělé do 45 let. Organizace spolupracuje s mnoha mateřskými školami a dětskými domovy. Starší klienti docházejí z jiných organizací jako je například Centrum denních služeb Empatie a Libnič. Nejčastějšími klienty jsou však děti od 8 do 15 let.

Obrázek 19: Věkové rozmezí

9.5.3 Problémy klientů

Do střediska dochází mnoho klientů a dětí s nejrůznějšími handicapy, nejčastěji jsou to však děti, u kterých byla diagnostikována dětská mozková obrna, dále jsou to autistické děti nebo děti, které mají různá kombinovaná znevýhodnění. Velkou skupinu dětí tvoří děti z etnických menšin, jako jsou například Romové. Najdeme zde děti s různými smyslovými vadami a poruchami učení.

Obrázek 20: Handicapy klientů

Všechny informace jsem získala od slečny Mgr. Petry Křížové a svým pozorováním.

10 Závěrečné shrnutí

Všechna střediska jsem osobně navštívila. Pozorovala jsem práci s klienty. Ve všech třech střediscích pracují s klienty na velmi profesionální úrovni.

Nejvíce specializovaným střediskem pro handicapované je Arpida, ale je to tím, že neprovozuje jen hipoterapii a zaměřuje se spíše na ostatní formy terapie. Klienti zde mají k dispozici různé vybavení (bezbariérový bazén, chodítka, vozíčky), které ostatní centra nevládní. Arpida je největším centrem pro handicapované v Českých Budějovicích. Arpidu navštěvují klienti v různém věkovém rozmezí, hipoterapie je určena pouze pro mladší děti. Arpida se specializuje na hipoterapii a fyzioterapii, největší skupinou dětí jsou děti od 6 do 8 let s DMO a svalovou distofií.

Pro hipoterapii jako takovou, je ideálním centrem Koníček. Centrum nevládní takové vybavení jako Arpida, ale ke klientům a k dětem přistupují úplně na stejné úrovni. Věkové rozmezí je tu neohrazené, nejvíce je dětí ve věku 8 až 15 let. Vybavení této organizace je na dobré úrovni, vlastní rampu a výborně vycvičené koně. Klienti si zde koně mohou vybrat, což u Arpidy kvůli počtu koní nejde. Koníčka navštěvují klienti s různými problémy a handicapem, největší skupinu tvoří děti s poruchami chování a děti s DMO.

Jedinou nevýhodou organizace je, že koně jsou ustájeni mimo České Budějovice a klienti musejí dojíždět autobusem a pak jít 20 minut pěšky. Terapeuti v Koníčkově používají velmi efektivní přístup k dětem. Terapie zde probíhá formou her. Do centra děti docházejí velmi rády a na terapii se těší.

Ranč Xion disponuje velkým počtem koní, klienti si sami mohou vybrat koně, na kterém bude terapie probíhat. Nejsou zde tak kvalifikovaní terapeuti, jako v ostatních centrech. Ranč se zaměřuje nejvíce na pedagogicko – psychologické ježdění, největší skupinu návštěvníků tvoří děti ve věku 8 až 15 let s poruchami chování.

Ve všech střediscích se mi s dětmi pracovalo velmi dobře, terapeuti mi dovolili zúčastnit se hodin terapie a pozorovat chování a přístup dětí.

Většinu informací o klientech jsem získala od pracovníků center a fyzioterapeutů, kteří s klienty pracují.

11 Závěr

Bakalářská práce a její teoretická část poskytuje základní informace o hipoterapii. Je zde stručně popsána historie a jednotlivé oblasti hipoterapie.

Přibližuji jednotlivé přístupy používané u nás v České republice a ve světě. Věnuji se organizaci při provádění terapie, výcviků koní, jak má vypadat tým, bez kterého by terapii nešlo provozovat. Krátce píš o bezpečnosti, která je také velmi důležitá.

Nejvíce se zaměřuji na využití hipoterapie u konkrétních onemocnění a handicapů.

V praktické části jsem se věnovala hipoterapeutickým centrům v Jihočeském kraji. Přibližuji zde provoz a vybavení jednotlivých středisek. V každém středisku s klienty pracují jinak a na jiné úrovni, proto jsem uvedla informace o práci s konkrétní osobou s konkrétním postižením.

V praktické části srovnávám věkové složení klientů, jejich handicapy a na jakou oblast se střediska nejvíce zaměřují. Uvádím zde příklady her, dobu a jak vypadá terapie na koni.

V každém centru se mi pracovalo velice dobře a vždy mi vyšli ve všem vstříc.

Hlavním cílem této práce bylo přiblížit veřejnosti hipoterapii, jako jednu z nevšedních možností terapie a pomoci lidem s různými problémy a handicapy.

Osobně si myslím, že hipoterapie je vysoce účinná metoda. Na každého člověka působí jinak a každý člověk má na koni jiný pocit. Nesetkala jsem se s někým, kdo by se pak necítil lépe, ať už to byl člověk zdravý nebo handicapovaný.

Po návštěvách ve střediscích a z osobní zkušenosti mohu říci, že s citátem od neznámého autora „*Nejkrásnější pohled na svět je z koňského hřbetu.*“ plně souhlasím.

12 Seznam obrázků

Obrázek 1: Grafické znázornění všech oblastí hipoterapie.....	13
Obrázek 3: Poloha ranče	35
Obrázek 2: Logo Ranče Ixon	35
Obrázek 4: Chaty sezónní ubytování	36
Obrázek 5: Letní tábor	38
Obrázek 6: Cvičení na koni.....	39
Obrázek 7: Cvičení rovnováhy a soustředění na koni.....	40
Obrázek 8: Rozmezí jednotlivých oblastí	41
Obrázek 9: Věkové rozmezí.....	42
Obrázek 10: Handicapy klientů.....	43
Obrázek 11: Logo Centra Arpida.....	45
Obrázek 12: Zahrada Centra Arpida	46
Obrázek 13: Sociálně terapeutické dílny.....	48
Obrázek 14: Rozmezí jednotlivých oblastí	51
Obrázek 15: Věkové rozmezí.....	51
Obrázek 16: Handicapy klientů.....	52
Obrázek 17: Logo Občanského sdružení Koníček.....	53
Obrázek 18: Rozmezí jednotlivých oblastí	57
Obrázek 19: Věkové rozmezí.....	57
Obrázek 20: Handicapy klientů.....	58

13 Použitá literatura

HOLLÝ, K., HORNÁČEK, K., *Hipoterapie Léčba pomocí koně*. Ostrava: Montanex, 2005. 292s. ISBN 80-7225-190-2

NERANDŽIČ, Z., *Animoterapie, aneb, jak nás zvířata umějí léčit*. Praha: Albatros, 2006. 159s. ISBN 80-00-01809-8

KOLEKTIV AUTORŮ, *Zooterapie ve světle objektivních poznatků*. České Budějovice: Dona, 2007. 335s. ISBN 978-80-7322-109-6

MAHLER, Z., *Člověk a kůň*. České Budějovice: Dona, 1995. 183s. ISBN 80-85463-52-0

STAMMER, S., *Fyzioterapie: zdravý kůň, prevence, rehabilitace, optimalizace tréninku*. Praha: Brázda, 2007. 175s. ISBN 978-80-209-0355-6

DUŠEK, J. a kol., *Chov koní*. Praha: Brázda, 2007. 400s. ISBN 978-80-209-0352-5

BLAKE, H. N., *Jak mluvit s koňmi: o komunikaci mezi člověkem a koněm*. Praha: Pragma, 2004. 160s. ISBN 80-7205-200-4

HIGGINS, G., *Koně a jejich pohyb: unikátní vizuální průvodce biomechanikou koňského těla*. Praha: Metafora, 2009. 153s. ISBN 978-80-7359-217-2

KAPITZKE, G., *Kůň od A do Z: plemena, chov, chování, jezdeckví, spřežení*. Praha: Brázda, 2008. 411s. ISBN 978-80-209-0363-1

PENQUIT, N., *První kroky pod sedlem*. Praha: Brázda 2003. 126s. ISBN 80-209-0316-X

HROMÁDKOVÁ, J. a kol., *Fyzioterapie*. Jimčany: H&H. 1999. 428s. ISBN 80-86022-45-5

ŠKARDOVÁ, M., *Úvod do hipoterapie*. České Budějovice, Skripta SOŠ VaZ. 2000.

Internetové zdroje:

<http://www.arpida.cz/>

<http://www.konicekcb.cz/>

<http://www.rancixion.cz/>

<http://www.hipoterapie.cz/>

<http://www.os-svitani.cz/Hipoterapie.php>

<http://www.diteakun.cz/>

<http://www.zdrave.cz/magazin/sportovani-a-cviceni-10/hipoterapie-lecba-konskym-hrbetem-481/>

http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogicky_lexikon/H/Hipoterapie

<http://www.hiporehabilitace-cr.cz/>

<http://www.equichannel.cz/hiporehabilitace>

<http://www.equiserver.eu/index.php?akce=kam&iframe=hipopopis&a=h>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Schizofrenie>

14 Přílohy

Příloha 1: Jízdárna IXON

Příloha 2: Klubovna IXON

Příloha 3: Kůň pro hipoterapii pro malé děti

Příloha 4: Cvičení na koni

Příloha 5: Cvičení na koni

Příloha 6: Hmatové cvičení

Příloha 7: Dětský den

Příloha 8: Cvičení na koni

Příloha 9: Centrum ARPIDA

Příloha 10: Centrum ARPIDA

Příloha 11: Lonžovací kruh pro cvičení hipoterapie

Příloha 12: Informační leták centra ARPIDA

Příloha 13: Informační leták centra ARPIDA

Příloha 14: Informační leták centrum KONÍČEK

Příloha 15: Informační leták centrum KONÍČEK

Příloha 16: Informační leták centrum KONÍČEK

Příloha 17: Cvičení rovnováhy KONÍČEK

Příloha 18: Hipoterapie

Příloha 19: Hipoterapie

Příloha 20: Cvičení na koni

Příloha 21: Cvičení na koni

Příloha 22: Cvičení na koni

Příloha 23: Cvičení na koni

Příloha 1: Jízdárna IXON

Příloha 2: Klubovna IXON

Příloha 3: Kůň pro hipoterapii pro malé děti

Příloha 4: Cvičení na koni

Příloha 5: Cvičení na koni

Příloha 6: Hmatové cvičení

Příloha 7: Dětský den

Příloha 8: Cvičení na koni

Příloha 9: Centrum ARPIDA

Příloha 10: Centrum ARPIDA

Příloha 11: Lonžovací kruh pro cvičení hipoterapie

ZÁKLADNÍ INFORMACE PRO ZÁJEMCE

o poskytování sociální služby v centru ARPIDA, o.s.

ARPIDA, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o.s.
U Hvízdala 9, 370 11 České Budějovice, IČ: 65053079, č. účtu: 161544543/0300
tel.: 385 777 011, fax: 385 520 834, <http://www.arpida.cz>, e-mail: info@arpida.cz

Poslání a cíle činnosti centra ARPIDA, o.s.

- centrum ARPIDA je nestátní nezisková organizace pracující na bázi občanského sdružení, zajišťující komplexní péči dětem, mládeži a mladým dospělým osobám s tělesným (motorickým) a kombinovaným postižením v duchu uceleného systému rehabilitace. Při své odborné činnosti účelně propojuje péči v oblasti sociální, výchovně vzdělávací a zdravotní
- svoji činnost směřuje k lidem, kteří mají sníženou soběstačnost v důsledku zdravotního postižení
- podporuje uživatele žít samostatný, soběstačný a důstojný život s co největším zapojením se do společnosti
- sociální služby jsou poskytovány v souladu s platnými právními předpisy (zejména se zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách v platném znění) na základě podané žádosti

Organizační uspořádání centra ARPIDA, o.s.

- je občanským sdružením registrovaným u Ministerstva vnitra ČR pod číslem VS/1-1591/93-R
- ředitele centra jmenuje a odvolává správní rada, ředitel odpovídá za odbornou činnost centra správní radě, kontrolním orgánem občanského sdružení je dozorčí rada
- centrum ARPIDA sestavuje a zveřejňuje výroční zprávu o své činnosti a hospodaření za každý kalendářní rok (výroční zprávy jsou k dispozici v centru ARPIDA, o.s. a na webových stránkách www.arpida.cz)

Sociální služby poskytované centrem ARPIDA, o.s.:

- **základní sociální poradenství** – každý zájemce o sociální službu má nárok na informace a bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o možnostech řešení jeho nepříznivé sociální situace
- **denní stacionář** – je určen pro děti a mládež ve věku od 3 do 26 let s těžkým kombinovaným postižením (kombinace tělesného, resp. motorického a mentálního postižení) s mentálními dispozicemi odpovídajícími pásmu hluboké mentální retardace
- **osobní asistence** – je určena pro děti, mládež a osoby s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením ve věku 3 – 26 let, navštěvující Mateřskou školu, Základní školu a Praktickou školu při centru ARPIDA, o.p.s.
- **sociální rehabilitace** – je určena pro mládež a osoby s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením ve věku od 16 do 26 let, které navštěvují dvouletou praktickou školu při centru ARPIDA, popřípadě je určena pro ostatní absolventy škol při centru ARPIDA.
- **sociálně terapeutické dílny** – jsou určeny pro osoby s tělesným, mentálním, resp. kombinovaným postižením ve věku od 19 do 40 let, které jsou poživateli invalidního důchodu a byl jim přiznán příspěvek na péči. Podmínkou je, aby se jednalo o absolventy ZŠ praktické, ZŠ speciální nebo dvouleté praktické školy při centru ARPIDA, o.p.s.
- **raná péče** – je určena pro děti s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením od narození do 7 let věku a pro jejich rodiny.

Příloha 12: Informační leták centra ARPIDA

Zásady spolupráce s uživateli v centru ARPIDA, o.s.

- jsou dodržována základní lidská práva a svobody (zachování důstojnosti a soukromí, nezávislost, možnost volby, atp.)
- je zajištěna rovnost při poskytování služby, umožněna realizace osobních cílů, uživatel se podílí na rozhodování, plánování a přehodnocování poskytované sociální služby
- průběh poskytování sociální služby vychází z individuálních potřeb uživatele, je zaměřen na aktivizaci, podporu soběstačnosti, samostatnosti a posilování sociálního začlenění uživatele do společnosti

Hlavní principy činnosti centra ARPIDA, o.s.

- zachování lidské důstojnosti uživatelů služeb vycházející ze základních principů křesťanské etiky (láska k bližnímu, tolerance, ochota a nezištná pomoc, vzájemná solidarita a sounáležitost)
- respektování potřeb uživatele
- otevřenost, lidský rozměr poskytované péče (preferovat vztah „člověk-člověk“ před vztahem „odborník-uživatel“)
- individuální přístup k uživateli
- přirozená a nenásilná integrace do společnosti (ve smyslu inkluze)
- partnerství a spolupráce s uživateli a jejich rodinami
- podpora ostatních členů rodiny
- týmová spolupráce (práce v rámci multidisciplinárního týmu)
- vysoká odbornost pracovníků
- osobní odpovědnost pracovníků

Kontaktní osoby

doc. PhDr. Jiří Jankovský, Ph.D. – ředitel centra
Mgr. Ing. Marek Wohlgemuth – zástupce ředitele
Mgr. Dana Kopecká – sociální pracovníce

- A** – akce
- R** – rehabilitace
- P** – pomoc
- I** – integrace
- D** – dobrovolnost
- A** – agape, křesťanská láska

Příloha 13: Informační leták centra ARPIDA

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ

JSME NESTÁTNÍ NEZISKOVÁ ORGANIZACE, KTERÁ POSKYTUJE SVÉ SLUŽBY NEJEN V JIHOČESKÉM KRAJI.

POSLÁNÍM OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ KONÍČEK JE PŘÍSPÍVAT KE ZKVALITNĚNÍ ŽIVOTA A ROZVOJI OSOBNOSTI DĚTÍ A DOSPĚLÝCH NEJEN RŮZNĚ ZNEVÝHODNĚNÝCH.

NAŠE ORGANIZACE SE ÚSPĚŠNĚ ZAŘADILA DO KOMPLEXU ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V JIHOČESKÉM KRAJI - ZEJMÉNA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH A OKOLÍ. PŘI NAŠÍ ČINNOSTI SPOLUPRACUJEME S ŘADOU DALŠÍCH POSKYTOVATELŮ ZDRAVOTNÍCH I SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, S ODBORNÝMI LÉKAŘI A DOBROVOLNÍKY.

JIHOČESKÝ KRAJ

Projekt je realizován v rámci grantu
Jihočeského kraje

Tento projekt je spolufinancován
Statutárním městem České Budějovice

SLUŽBY ORGANIZACE JSOU ZAMĚŘENY NA

- terapeutické činnosti (speciální forma fyzioterapie, psychoterapie, socioterapie a pracovní terapie)
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti (nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností)
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím (zájmové a volnočasové aktivity)
- poradenství (informační servis, zprostředkování návazných služeb, doprovod)

Cíle služeb jsou

- snížení rizika sociálního vyloučení
- začlenění osob do společnosti a na trh práce
- zlepšení zdraví a fyzické kondice
- zlepšení psychické kondice a rozvoj psychických dovedností a schopností
- rozvoj sociálních schopností a dovedností a posílení osobních vlastností
- pozitivní a smysluplné trávení volného času

ODBORNOST, GARANCE A SPOLUPRÁCE

- člen České hiporehabilitační společnosti
- odbornost služeb je zajištěna spoluprací s lékaři, fyzioterapeuty a odbornými radami služeb.
- odborná spolupráce s Výchovným canisterapeutickým sdružením Háfik, o.s.
- klinické pracoviště Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Zdravotné sociální fakulty

SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY

- tvořivé, zájmové, vzdělávací a poznávací aktivity
- zooterapie
- poradenství
- klub seniorů Čtyři Dvory

ZOOTERAPIE

speciální forma fyzioterapie, socioterapie a psychoterapie prostřednictvím kontaktu se zvířetem

- Hipoterapie – speciální terapie prostřednictvím koně
- Canisterapie – speciální terapie prostřednictvím psa
- Zookoutek - program „Máme rádi zvířátka“

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

- vzdělávací – seznámení se zvířaty a zásadami vzájemné soužití lidí a zvířat
- poznávací – probuzení zájmu dětí o okolní svět – historii, faunu a flóru
- tvořivé – zdokonalení nejen jemné motoriky pomocí tradičních a netradičních způsobů tvoření
- jezdecké aktivity – výuka jízdy na koni, jízda na vedeném koni

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

- informace v daných oblastech
- kontakty na organizace zaměřené na odbornou pomoc
- doprovod či pomoc při vyjednávání, popř. zastupování
- praktická pomoc
- pracovní aktivity

Tento projekt je realizován za finanční spoluúčasti Evropské unie a Jihočeského kraje v rámci Společného regionálního operačního programu

JIHOČESKÝ KRAJ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

nadace rozvoje občanské společnosti

Projekt je financován ze sbírek projektu Pomozte dětem

Příloha 15: Informační leták centrum KONÍČEK

KANCELÁŘ

adresa:

KONÍČEK, občanské sdružení
Na Zlaté Stoce 14
370 05 České Budějovice

kontakty:

386 321 476, 774 429 779
konicekcb@seznam.cz
www.konicekcb.cz

MHD: č. 1, 14 a 19 – zastávka U Parku (Čtyři Dvory)
č. 3, 7 a 15 – zastávka Vysokoškolské koleje (Čtyři Dvory)

MÍSTNĚ ODLOUČENÉ PRACOVIŠTĚ

adresa:

KONÍČEK, občanské sdružení
Haklovy Dvory - Nové Dvory
370 05 České Budějovice

kontakty:

774 529 779, 774 629 779
konicekcb@seznam.cz
www.konicekcb.cz

MHD: č. 1 Haklovy Dvory – křižovatka

sídlo organizace: Adamovská 6, 373 71 Adamov
statutární orgán: předsedkyně - Bc. Martina Barvínková
místopředseda - Radim Barvínek
IČO: 270 02 527
číslo a datum registrace: 8. 6. 2005, V 3/1-1/61097/05 – R.

NAŠI ČINNOST MŮŽETE PODPOŘIT ZASLÁNÍM PENĚŽNÍHO DARU NA ÚČET 213 321 4001/5500

Podpořeno Programem financovaným z prostředků Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci
Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu a Jihočeským krajem

Příloha 17: Cvičení rovnováhy KONÍČEK

Příloha 18: Hipoterapie

Příloha 19: Hipoterapie

Příloha 20: Cvičení na koni

Příloha 21: Cvičení na koni

Příloha 22: Cvičení na koni

Příloha 23: Cvičení na koni